

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
7 fevralın daşanlaşan
və "daşlaşan"
nəticələri -
Qərbin
"ikiüzlülüğü"
yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 10-12 fevral 2024-cü il Şənbə № 26 (8399) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Tehrandan Azərbaycana ilginç
"casus" ittihamı - həm də seçki günü!..**

İlham İsmayil: "Həm İran, həm də Ermənistan Azərbaycanı şərhləməkə məşğuldur"

yazısı səh.7-də

Ermənistan intihar yolunda - Qərbin təhlükəli vədləri

yazısı səh.8-də

Türkiyə-ABŞ münasibətlərində kritik gün

yazısı səh.4-də

Uşaq qənimi qızılca nə vaxt bitəcək - tüğyan edən virusların adı

yazısı səh.12-də

Avroparlamentin Rusiyada prezident seçkisinə dair ilginç mövqeyi

yazısı səh.4-də

Aqrar sektorda subsidiyanın məqsədi dəyişir - inkişaf sürəti artacaqmı...

yazısı səh.10-də

Putin dünyanın gözlədiyi açıqlamanı verdi: "Hazırq..."

yazısı səh.9-də

Əcnəbilərlə ailə münasibətlərinin əksəriyyəti boşanmalarla nəticələnir

yazısı səh.15-də

Azərbaycanda erməni konsulluğu təxirə düşdü - geri addımın gizlinləri...

yazısı səh.6-də

İrandan Azərbaycana 11,7 kq narkotik keçirilməsinin qarşısı alındı

yazısı səh.2-də

"AZƏRBAYCAN SINAGI" DAN

"2" ALANLAR - DAR GÜNDƏ TANINAN "DOSTLAR"

Serbiyanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyəti məlum qətnaməyə etiraz edib, Ukrayna Ali Radası isə tərəfləri dialoqa çağırıb; bəs torpaq itirən Gürcüstan, Ukrayna, Moldova, eləcə də Rumıniya serb həmkarları kimi adekvat addım atacaqmı?

yazısı səh.9-də

"Siyasi sistemin özünün də təkmilləşməsinə ciddi ehtiyac var" - millət vəkili

Deputatdan islahatlarla bağlı mühüm anonslar və gözləntilər; **Fəzail Ağamalı:** "Məncə, elə bir komanda formalaşacaq ki, çox ciddi çağırışlara cavab versin"

yazısı səh.5-də

Paşinyan ABŞ səfiri ilə niyə tez-tez görüşür?- sensasion səbəb

yazısı səh.11-də

Edamə məhkum edilən Yasin Hüseynzadə "oğurlana" bilər - şok iddia

yazısı səh.7-də

Fikrət Yusifov:
"Ukrayna Gürcüstanın yolunu gedir"

yazısı səh.14-də

“Terrorçuluğun qarşısının alınması haqqında” Konvensiyaya Əlavə Protokolu təsdiqləndi

Prezident İlham Əliyev Avropa Şurasının “Terrorçuluğun qarşısının alınması haqqında” Konvensiyasına Əlavə Protokolu təsdiqləyib.

APA-nın xəbərinə görə, “Avropa Şurasının “Terrorçuluğun qarşısının alınması haqqında” Konvensiyasına 2015-ci il oktyabrın 22-də Rıqa şəhərində imzalanmış Əlavə Protokol Azərbaycan Respublikasının müvafiq bəyanatları ilə təsdiqlənib.

Cəbrayıl silahlı-sursat aşkarlandı

Cəbrayıl Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının rayon ərazisində keçirdikləri tədbirlər zamanı silah-sursat aşkar edilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin Bərdə regional qrupundan Musavat.com-a verilən məlumata görə, polis əməkdaşları rayonun Nüzgar kəndi ərazisində 5 avtomat, 1 pulemyot, 1 snayper tüfəngi, patronlar və digər sursatlar aşkar edərək götürüblər.

Bu istiqamətdə tədbirlər davam etdirilir.

İrandan Azərbaycana 11,7 kq narkotik keçirilməsinin qarşısı alındı

Narkotik vasitənin ölkə ərazisinə keçirilməsinin qarşısı alınıb.

APA xəbər verir ki, bu barədə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat Mərkəzindən bildirilib.

Məlumata görə, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının “Horadiz” sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində narkotik vasitənin qaçaqmalçılıq yolu ilə İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikasına keçirilməsinin qarşısı alınıb.

Araşdırma zamanı saxlanılan şəxsin Kürdəmir rayon sakini 1967-ci il təvəllüdlü Abuşov Elxan olduğu müəyyən edilib.

Əraziyə baxış zamanı ümumi çəkisi 11 kiloqram 700 qram narkotik vasitə marixuana aşkar olunaraq götürülüb.

Fakt üzrə araşdırma tədbirləri davam etdirilir.

Prezident İlham Əliyev və oğlu “Akıncı”nın uçuşunu izlədi

Fevralın 9-da Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev və oğlu Heydər Əliyev Hərbi Hava Qüvvələrinin hərbi obyektlərində olub və silahlanmaya yeni qəbul edilən “Akıncı” hücum PUA-larının uçuşunu izləyiblər. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Müzəffər Ali Baş Komandana raport verib.

Prezident İlham Əliyev PUA Akademiyasında yaradılan şəraitlə tanış olub. Müdafiə naziri və Türkiyənin “Baykar” şirkətinin texniki direktoru Selçuk Bayraktar dövlət başçısına akademiya yaradılan şərait və pilotsuz uçuş aparatları barədə məlumat veriblər. Bildirilib ki, burada hərbi qulluqçuların hazırlığı üçün hər cür şərait yaradılıb. Akademiya müasir standartlara cavab verən

bütün növ zəruri texnika və avadanlıqlarla təchiz olunub.

Sonra Ali Baş Komandan yeni hərbi obyektdə müxtəlif tipli PUA üçün uçuş-enmə zolağına gəlib. “Akıncı” hücum PUA-sının havaya qalxmasını izlədikdən sonra idarəetmə məntəqəsinə gələn Prezident İlham Əliyev burada PUA-nın idarə olunmasını praktiki həyata keçirib.

PUA-nın yerə enməsinə izləyən Azərbaycan Prezidenti uçuş vasitəsinin üzərinə xatirə imzasını çəkib.

Daha sonra Prezident yeni inşa edilmiş anqar komplekslərinə baxış keçirib.

Anqarlar müxtəlif tipli pilotsuz uçuş aparatları, eləcə də silahlanmaya yeni qəbul edilən “Akıncı” hücum PUA-sı və digər aviasiya-texniki vasitələrin saxlanması üçün nəzərdə tutulub.

Müzəffər Ali Baş Komandan burada “Akıncı” hücum PUA-sı və aviabombaları ilə də tanış olub.

Sonra birgə foto çəkdirilib.

“Şahdəniz”də qazılan kəşfiyyat quyusundan götürülən məlumatların emalına başlanılıb

BP şirkəti Xəzərin Azərbaycan sektorunda yerləşən “Şahdəniz” qaz-kondensat yatağının işlənilməsinin növbəti mərhələsi çərçivəsində qazılan kəşfiyyat quyusundan əldə olunan məlumatların emalına başlayıb.

“APA-Economics” xəbər verir ki, bunu jurnalistlərə açıqlamasında BP şirkətinin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə regionunda quyular üzrə vitse-prezidenti Cim Oliri (Jim O’Leary) bildirib.

Onun sözlərinə görə, quyuya ötən ilin dekabrında layihə dərinliyinə çatdırılıb.

“Mürəkkəb quyuy idi. Lakin biz onu çox səmərəli, təhlükəsiz şəkildə, uğurla layihə dərinliyinə çatdırdıq. Quyudan alınan məlumatlar indi əlimizdədir və hazırda onların analizi gedir”, - Cim Oliri qeyd edib.

O əlavə edib ki, əldə olunan nəticələr və məlumatlar götürüldükdən sonra quyuya müvəqqəti olaraq bağlanılıb.

“Əldə olunan məlumatların analizi və emalı nəticəsində biz artıq qərar verəcəyik ki, həmin quyudan necə istifadə olunacaq və ümumiyyətlə gələcək planlar nədir”, - BP-nin nümayəndəsi əlavə edib.

Cim Oliri onu da bildirib ki, bu cür dərin (7 min metr) və mürəkkəb quyulardan alınan məlumatların emalı çox vaxt aparır.

Quyuya üzərində işlərin nə zaman davam etdiriləcəyi məsələsinə toxunan BP nümayəndəsi qeyd edib ki, bu məsələ təkcə alınan məlumatların emalından vaxtından asılı deyil, həm də “Heydər Əliyev” qazma qurğusunun quyuya qaydacağı vaxtdan da asılıdır.

Cim Oliri əlavə edib ki, hazırda qeyd olunan qazma qurğusu “Şahdəniz” yatağında həyata keçirilən digər işlərə cəlb olunub.

Xatırladaq ki, “SDX-8” kəşfiyyat quyusunun qazılmasına ötən ilin yanvarında başlanılıb.

Bakıda 5 yaşlı uşaq evyandan yıxılaraq ölüb

Bakının Sabuncu rayonunda 5 yaşlı uşaq evyandan yıxılaraq ölüb.

APA xəbər verir ki, hadisə Ramana qəsəbəsində qeydə alınıb.

2019-cu il təvəllüdlü R.A. Şuşa şəhərində yerləşən çoxmərtəbəli binanın eyvanından yıxılaraq yerə düşüb. Azyaşlı aldığı xəsarətlərdən keçirib.

Fakt araşdırılır.

Mənzillərin ən çox girov qoyulduğu ərazilər açıqlandı

2023-cü il ərzində ölkədə mənzillərin ən çox girov qoyulduğu ərazilər Bakı, Abşeron və Sumqayıt olub.

“APA-Economics”-in İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinə istinadən xəbərinə görə, girov qoyulan mənzillərin 92,9%-i bu üç ərazi idarəsinin payına düşür. Mənzillərin ən az girov qoyulduğu bölgələr isə 9 saylı Qəbələ (17 müqavilə), 14 saylı Şamaxı (23 müqavilə) və 11 saylı Şəmkir (26 müqavilə) ərazi idarələridir.

Dövlət Xidmətinin məlumatına görə, 2023-cü il ərzində girov qoyulan fərdi yaşayış evlərinin sayına görə də paytaxt Bakı ilk yeri tutur. Bununla belə, bölgələrdə də bu kateqoriya üzrə aktivlik müşahidə olunur. Belə ki, bölgələrdə fərdi yaşayış evlərinin ən çox girov qoyulduğu ərazilər 3 saylı Gəncə, 5 saylı Xaçmaz, 7 saylı Bərdə və 10 saylı Lənkəran ərazi idarələrinin əhatə etdiyi rayonlardır.

Fevralın 7-də keçirilən prezident seçkisinin ilkin nəticələri elan olunduqdan sonra İlham Əliyevə Türkiyə, Belarus, Özbəkistan, Macarıstan, Serbiya, Pakistan, Çin, Venesuela, Tacikistan, İran, İraq, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Türkmənistan, Ukrayna (bir gün sonra), Rusiya (bir gün sonra), Albaniya, Şimali Kipr, Tatarıstan, İraq Kürdistanı liderlərindən təbrik gəlib.

Fevralın 9-da isə Bolqarıstan prezidenti Rumen Radev Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərmiş. BƏƏ prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyan da Prezident İlham Əliyevi növbədənənar prezident seçkisinə qazandığı inamlı qələbə münasibətilə təbrik edib.

Gürcüstanın baş naziri İrakli Kobaxidze isə Prezident İlham Əliyevə zəng edib. O, İlham Əliyevi prezident seçkisinə qələbəsi münasibətilə təbrik edib, ona Azərbaycanın rifahı naminə fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Yeri gəlmişkən, Gürcüstan parlamentinin sədr müavini, Azərbaycanda keçirilən növbədənənar prezident seçkisini müşahidə etmək məqsədilə Bakıya gələn nümayəndə heyətinin rəhbəri Arçil Talakvadze mətbuat konfransında deyib ki, uzun müddətdən sonra bütöv Azərbaycan ərazisində vətəndaşlar seçki hüququndan istifadə etdilər. "Bunun özü də tarixi hadisədir. Azərbaycan daha da inkişaf edəcək", - deyərək Talakvadze vurğulayıb.

Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Assambleyasının (QDİT PA) müşahidə missiyasının üzvü, Gürcüstan parlamentinin üzvü Ramaz Nikolaişvili isə İlham Əliyevi regionun lideri olaraq gördüyünü açıqlayıb.

Qardaş Türkiyədən də təbriklər davam etməkdədir. Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan dövlət başçısı İlham Əliyevi fevralın 7-də Azərbaycanda keçirilən prezident seçkisinə qalib gəlməsi münasibətilə təbrik edib.

Türk Dövlətləri Təşkilatının Ağsaqqallar Şurasının sədri, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin üzvü Binəli Yıldırım da Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubu gəlib.

Bəhreynin kralı Həməd bin İsa Al Xəlifə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi növbədənənar prezident seçkisinə qazandığı parlaq qələbə münasibətilə təbrik edib.

Albaniya Respublikasının Baş naziri Edi Rama da

Yeddi fevralın dastanlaşan və "dastanlaşan" nəticələri - Qərbin bilməyən "ikiüzlüyü"

Ceyhun Məmmədov: "Bəzi dövlətlər Azərbaycana qarşı olan Qərb dövlətləri ilə sıx əlaqədə olduğu üçün onların reaksiyasını gözləyir"

İlham Əliyevi növbədənənar prezident seçkisinə qazandığı inamlı qələbə münasibətilə təbrik edib.

Avropa İttifaqının (Aİ) Qonşuluq və genişlənmə üzrə komissarı Oliver Varhelyi isə X sosial şəbəkəsindəki hesabında yazıb:

"Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi yenidən prezident seçilməsi münasibətilə təbrik edirik. Biz iqtisadiyyatımızı və insanlarımızı birləşdirmək üçün birgə fəaliyyətimizi davam etdirəcəyik".

İlham Əliyevi təbrik edənlər arasında TÜRKSÖY-un Baş katibi Sultan Raev də var. O, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərmiş.

ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd Əl-Malik Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib. ICESCO-nun Baş direktoru dövlətimizin başçısına prezident seçkilərində qələbə qazanması ilə bağlı təbriklərini və xoş arzularını çatdırıb.

Beynəlxalq təşkilatlardan ATƏT VƏ İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının baş katibləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubu ünvanlayıblar.

Bəs Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel və Böyük Britaniyanın Bakıdakı səfiri istisna olmaqla, Qərbin aparıcı dövlətlərinin, qurumlarının rəsmi şəxsləri? Onlar yekun nəticənin rəsmi elanını, yaxud ATƏT-in yekun rəyini gözləyirlər, yoxsa ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş bütöv Azərbaycanda prezident seçkisinin baş tutmasını "həzm edər" bilmirlər?

Xəzər Strateji Araşdırmalar İnstitutunun direktoru, rusiyalı analitik İqor Korotçenko Azərbaycan-da keçirilən növbədənənar prezident seçkisi ilə bağlı monitorinqlərinin nəticələrinə dair keçirilən brifinqdə bu mövzuya toxunaraq deyib: "Azərbay-

canda keçirilən növbədənənar prezident seçkisinə qazandığı inamlı qələbə münasibətilə təbrik edirik. Biz iqtisadiyyatımızı və insanlarımızı birləşdirmək üçün birgə fəaliyyətimizi davam etdirəcəyik".

Qərb əsassız tənqidlərdən, "ikiüzlü" siyasətdən əl çəkəcəkmi?

Maraqlıdır ki, İlham Əliyevi ilk təbrik edənlər arasında Moldova prezidenti Maya Sandunun da yox idi. Fevralın 9-u axşam saatları nadək onun təbriki gəlməmişdi. Hərçənd ötən il Kişinevda Azərbaycanın Müstəqillik Günü və Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə keçirilən təntənəli tədbirdə Maya Sandu söyləmişdi ki, Azərbaycanla tərəfdaşlıq Moldovanın enerji müstəqilliyinə nail olma kontekstində çox vacibdir...

Millət vəkili Ceyhun Məmmədov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Gürcüstan və Moldovanın İlham Əliyevi ilk təbrik edənlər arasında olmamasını belə şərh etdi: "Tələsməyə ehtiyac yoxdur. Əgər səbəbləri təhlil etsək, bəzi dövlətlər Azərbaycana qarşı olan Qərb dövlətləri ilə sıx əlaqədə olduğu üçün onların reaksiyasını gözləyirlər. Düşünürəm ki, Azərbaycana təbrik ünvanla-

yan ilk dövlətlərdən biri məhz Gürcüstan olmalı idi. Bu baş nazirin dəyişməsi ilə də bağlı ola bilər. Eyni zamanda Qərb dövlətlərinin mövqeyi ilə bağlı məsələnin olması mümkündür. Çünki son zamanlar Gürcüstanın Avropa ilə yaxınlaşması müşahidə olunur. Mən hesab edirəm ki, təbrik baş nazirin dəyişməsi ilə bağlı gəcikdi. Diqqət etmək lazımdır ki, seçkini müşahidə edən Gürcüstan parlamentinin üzvləri müsbət rəy bildirdilər. Moldovaya gəldikdə isə, fikrimcə, Moldova Qərb dövlətləri ilə daha çox bağlıdır. Təəssüf ki, müxtəlif təşkilatlar vasitəsilə bir sıra dövlətlərə təzyiqlər var".

C.Məmmədov Zelenski və Putinin İlham Əliyevi bir gün sonra təbrik etməsini yalnız ilkin nəticələrin elan edilməsi ilə əlaqələndirib.

O ki qaldı beynəlxalq təşkilatların seçkinin nəticələri ilə bağlı susqunluğuna, millət vəkili vurğulayıb ki, Azərbaycanın müstəqil siyasət aparması, heç kimə boyun əyməməsi Qərbdə, Avropa təsisatlarında ciddi narahatlıq və narahatlıq yaradır: "Bu baxımdan ATƏT, Avropa təşkilatlarından müsbət rəy gözləmək sadələşmələr olardı. Bu gün ATƏT AŞ PA-nın təzyiqi altındadır. Buna görə də qərəzli açıqlamaların verilməsi gözlənilməlidir. Növbəti günlərdə daha kəskin, daha sərt hesabatlara şahid olacağıq. Buna çox fikir vermək lazım deyil. Biz onların mövqeyini və yanaşmasını yaxşı bilirik".

■ Nigar HƏSƏNLİ, "Yeni Müsavat"

"Xalqın taleyini sizə etibar etməsi tarixi reallıqlara əsaslanır" - AVCIYA-nın Prezidentə təbriki

Elxan Süleymanov: "Sizin uzaqgörən siyasətiniz və mətin iradənin nəticəsində Azərbaycan dövlətinin inkişaf tarixində yeni dövrün əsası qoyuldu"

Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyasının (AVCIYA) rəhbəri Elxan Süleymanov Prezident, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevə 7 fevral növbədənənar Prezident seçkisinə möhtəşəm qələbə çalması ilə bağlı təbrik məktubu göndərmiş.

Musavat.com onun məktubunu dərc edir:
- Möhtərəm cənab Prezident, Hörmətli Ali Baş Komandan!

Azərbaycan xalqı öz tarixinin ən şanlı səhifələrindən birini yaşayır. Azərbaycan xalqı 7 fevral 2024-cü ildə böyük coşqu ilə müstəqillik dövründə ilk dəfə olaraq ölkəmizin beynəlxalq səviyyədə tanınmış suveren ərazisinin bütün bölgələrində öz gələcəyinə səs verdi. Ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edildikdən və dövlət suverenliyi tam təmin edildikdən sonra yeni inkişaf dövrünə qədəm qoymuş Azərbaycan seçiciləri tarixdə misli görünməmiş yekdillik nümayiş etdirərək Sizi yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçdi.

Azərbaycan xalqı növbədənənar prezident seçkisinə yekdillik nümayiş etdirərək Sizə səs verməklə ölkəmizin gələcək dövrə inkişaf strategiyasının həyata keçirilməsini yenidən möhkəm iradəyə malik müdrik və güclü liderə, beynəlxalq səviyyədə tanınmış məharətli siyasətçi və diplomata, Müzəffər Ali Baş Komandana etibar etdi.

Belə ki, Sizin prezidentliyiniz dövrünün əvvəlki illərində Azərbaycan iqtisadiyyatının müstəqilliyi təmin edildi, yüksək hazırlığa malik müasir silahlarla təchiz edilmiş, müasir üsullarla hərbi əməliyyatlar həyata keçirən Silahlı Qüvvələr formalaşdırıldı.

Sizin rəhbərliyiniz altında Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tarix yazdı - 30 ilə yaxın müddət ərzində Ermənistanın işğalı altında qalmış Azərbaycan torpaqları azad edildi və azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycanın dövlət suverenliyi tam təmin edildi, hazırda Şuşada, Xankəndidə, Ağdamda, Füzulidə, Cəbrayılda, Zəngilanda, Laçında, Kəlbəcərdə, Qubadlıda, Xocalıda və digər azad edilmiş ərazilərimizdə xalqımızın qürur mənbəyi olan Azərbaycan dövlət bayrağı dalğalayıb.

Sizin prezidentliyiniz dövründə Azərbaycan regionun ən güclü dövlətinə çevrildi, bir sıra beynəlxalq səviyyəli enerji və nəqliyyat layihələrinin reallaşmasında həlledici rol oynadı, beynəlxalq səviyyədə etibarlı tərəfdaş kimi tanındı, qalib dövlət kimi dünyanın güclü dövlətləri sırasında öz layiqli yerini tutdu.

Sizin uzaqgörən siyasətiniz və mətin iradənin nəticəsində yüz ildən artıq müddət ərzində Azərbaycan ərazilərinin ilhaq edilməsi siyasətinə son qoyuldu və Azərbaycan dövlətinin inkişaf tarixində yeni dövrün əsası qoyuldu.

Beləliklə, Azərbaycan xalqı 7 fevral 2024-cü il növbədənənar prezident seçkilərində mütləq səs çoxluğu ilə Sizə səs verməklə yeni dövrə öz taleyini müdrik dövlət başçısı, məharətli diplomat, böyük strateq, dünya siyasətində baş verən dəyişikləri zərger dəqiqliyi ilə qiymətləndirən və yüksək peşəkarlığa malik Ali Komandan kimi Sizə etibar etməsi tarixi reallıqdan qaynaqlanır, buna əsaslanır.

Möhtərəm cənab Prezident,
Sizi növbədənənar prezident seçkisinə yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyiniz münasibətilə Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyasının (AVCIYA) üzvləri adından və öz adımdan təbrik edirəm. İnənəm ki, Sizin rəhbərliyinizin növbəti mərhələsində Azərbaycan Respublikası bütün istiqamətlərdə daha da inkişaf edəcək, beynəlxalq miqyasda artmaqda olan yeni riskləri və təhdidləri dəf edərək, öz dövlət suverenliyini daha da möhkəmləndirəcək, o cümlədən xalq, hakimiyyət, Silahlı Qüvvələr birliyi qorunub saxlanılacaq və Azərbaycan xalqının rifahı daha da yüksələcək.

■ Dərin hörmətlə, Elxan Süleymanov, AVCIYA-nın prezidenti

“Türkiyə hakimiyyəti Ankara-ya "F-16" qırıcılarının satışı ilə bağlı ABŞ Konqresinin müsbət qərarına ümid edir”.

Bu barədə “TRT Haber” telekanalı ölkənin Müdafiə Nazirliyindəki mənbələrə istinadən məlumat yayıb.

“Biz ABŞ-dan “F-16”ların tədarükü ilə bağlı mənfəhi heç nə gözləmirik”, - televiziya şirkəti hərbi idarənin nümayəndəsinin sözlərindən sitat gətirib.

Az öncə Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan fevralın 10-dək ABŞ Konqresindən döyüş təyyarələri ilə bağlı qərar gözlədiyini bildirib və qeyd edib ki, Ankara ilə Vaşinqton arasında Türkiyə parlamenti İsveçin NATO-ya müraciətini təsdiqlədikdən sonra ABŞ-ın “F-16”ların satışı ilə bağlı tədbir görəcəyinə dair ilkin razılıq var.

Artıq hökumət analoji müraciətlə senata müraciət edib. Əgər fevralın 10-dək etiraz olmasa, bu, razılıq kimi qəbul olunacaq və sənəd qüvvəyə minəcək. Minəcəmi? Bu gün - fevralın 10-u sonuncu gündür.

Bəs ABŞ vədinə yenə xilaf çıxsa, onda necə? Ankara buna nə ilə cavab verəcək? Rusiya ilə daha da yaxınlaşmaqla, yoxsa?

Sabiq deputat, siyasi şərhçi Sona Əliyeva “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, hazırda Türkiyə və ABŞ arasındakı münasibətlər o qədər də hamar deyil: “Çox güman ki, Birləşmiş Ştatlar “F-16” məsələsi”ndə yenə də fərqli münasibət sərgiləyəcək. Ola bilsin ki, konqres həmin qırıcıların Türkiyəyə verilməsi ilə bağlı müsbət qərar qəbul et-

Türkiyə-ABŞ münasibətlərində kritik gün

Amerika bu vədinə də xilaf çıxsa..; ekspertlərdən maraqlı şərhlər

sin, amma ilk partiya qırıcıların qardaş ölkəyə çatdırılması prosesi qəsdən yubadılacaq. Çünki Vaşinqton hər vaxtla prosesi uzatmağa, hansısa düyn nöqtəsinə kilidləməyə çalışır. Məsələnin digər maraqlı tərəfi ondan ibarətdir ki, əgər “F-16”lar Türkiyəyə olan borc müqabilində qardaş ölkəyə göndərilməse, o zaman Finlandiyanın NATO-ya

üzvlüyü üçün böyük problemlər yaranacaq. Ankara “Hel-sinki kartı”ndan istifadə edərək “F-16”ları ABŞ-dan qopara biləcək. Bundan başqa, əgər “F-16”lar Türkiyəyə verilməse, o zaman Birləşmiş Ştatların Yaxın Şərqdəki vəziyyəti də pisləşəcək. Çünki Yaxın Şərqi əsas kataliz oyunçularından biri də Ankara’dır. Yəqin ki, ABŞ-ın beyin

mərkəzləri də bu nüansı çox yaxşı hesablayırlar”.

AĞ Partiya başqanının I müavini, siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli Amerikanın verdiyi vədə xilaf çıxmayacağını düşünür: “Tarix boyu Qərb və Rusiya, qardaş Türkiyə ilə münasibətlər, vədlər, razılaşmalar da verdiyi sözlə, atdığı imzaya xilaf çıxıblar. Qərb isə ümumiyyətlə, bu məsələlərdə etibar edil-

məyən tərəfdədir. Ümid edək ki, amerikalılar verdikləri vədə, əldə olunan razılaşmaya xilaf çıxmazlar. Əgər əməl etməsələr, mütləq buna Türkiyə tərəfindən cavab gələr. Yəqin ki, bunu amerikalılar da bilməmiş deyil. Amerikanın dövlət strukturunda anti-Türk mövqeyi ilə həmişə seçilib. Üstəlik, yəhudi, erməni, yunan lobbilərinin də senata təsirini nəzərə alsaq, bu razılaşma rədd edilə də bilər. Türkiyənin Ermənistan, İsrail, Yunanistanla münasibətlərinin hansı səviyyədə olduğunu yaxşı bilirik. Bu xalqların, əsasən də böyük gücü olan yəhudilərin diasporası qardaş Türkiyənin əleyhinə işləyə bilər. Əgər ABŞ Türkiyəni daha da Rusiya, Çinə tərəf itələmək istəmirsə, bu anlaşmanı senatdan keçirməyi bacarmalıdır. Söz konusu amerikan maraqlarıdır, keçirəcəklər. “F-16” patriot deyil, heç “F-35” də deyil,

mi qərar qəbul olunacaq”.

Politoloq Fuad Heydəri isə bunları dedi: “Türkiyə ilə ABŞ arasındakı münasibətlərin ən gərgin dövrü Donald Tramp dövrünə təsadüf etmişdi. Xüsusilə də bu gərginlik fonunda Türkiyə Rusiya ilə “S-400”lərlə bağlı razılığa gəldi. Problemin kökündə isə Türkiyənin yürütdüyü müstəqil xarici siyasət idi. Həmin dövrlərdən başlayaraq Türkiyə Silahlı Qüvvələri Suriya ərazisində anti-terror əməliyyatları həyata keçirməyə başladı. Bu isə sadəcə ABŞ deyil, eyni zamanda Rusiya və İranı da narahat edirdi. Çox maraqlıdır ki, müzakirə mövzusu Türkiyə və ya Azərbaycan olduqda bu ölkələr əsasən eyni mövqedən çıxış edirlər.

Bugünlərdə Türkiyənin İsveçin də NATO-ya üzvlüyünü təsdiqləməsi ABŞ-la münasibətlərdə yeni bir səhifə açmış oldu. Artıq bu ölkələr Türkiyənin global siyasətdə əsas aktorlardan biri olduğunu qəbul edir. Xüsusilə də Türkiyənin milli müdafiə sənayesinin inanılmaz inkişafı, savaşların taleyini dəyişəcək silahların istehsalı Türkiyəyə ciddi şəkildə üstünlüklər gətirdi. Yaxın günlərdə ABŞ dövlət katibinin müavini həm “F-16”, həm də “F-35”lərin Türkiyəyə verilməsi ilə bağlı müsbət açıqlamalarla yadda qaldı. İndi sual yaranır ki, ABŞ bu vədə də vədinə xilaf çıxsa nə olacaq? Cavab budur ki, yenə də həmin strateji səhvi buraxacaq və Türkiyə ilə körpüləri demək olar ki, tamamilə yandırmış olacaq. O nöqtəyi-nəzərdən düşüncəyə ki, ABŞ-ın “F-16”larla bağlı sənədi qüvvəyə minəcək”.

Q Cavanşir ABBASLI, “Yeni Müsavat”

Avroparlamentin Rusiyada prezident seçkisinə dair ilginclik mövqeyi

“Qərb və Avropa Ukraynanı Rusiyanın xeyrinə güzəştə məcbur edəcək”

Bu ilin martında Rusiyada da prezident seçkisi keçiriləcək. Budəfəki seçki isə Ukraynaya qarşı işğalçılıq müharibəsinin davam etdiyi, Qərblə, beynəlxalq təşkilatlarla böhran və ya problem yaşandığı dövrə təsadüf edəcək. Məlumdur ki, Rusiya Ukraynanın yeni ilhaq edilmiş ərazilərində də səsvermə təşkil etməyə hazırlaşır.

Bu arada məlum olub ki, Avropa Parlamenti Rusiyada mart seçkisinin nəticələrini tanımaqla bağlı çağırışları qəbul etməyib. Seçkilərin tanınmaması təklifini qurumun 705 deputatından yalnız 29-u dəstəkləyib. Bu barədə Estoniyanın ERR televiziya və radio yayımı məlumat yayıb.

Rusiya ilə bağlı müraciəti yalnız 15 Avropa ölkəsindən olan deputat imzalayıb. Buna da səbəb seçkinin təcürə Rusiyada deyil, Kırım, “DXR”, “LNR”, Xerson və Zaporijje vilayətlərində də keçirilməsidir. Eston deputat Riho Terras bunu demokratik prinsiplərin pozulması hesab edir.

Bu qərar o deməkdir ki, Avropa İttifaqı Ukrayna ərazilərinin ilhaqını artıq tanıyır? İkinci yandan, işğalçı Rusiya-ya belə loyallıq göstərən Avropa Parlamenti nədən Azər-

baycanın öz ərazi bütövlüyü və suverenliyini bərpa etməsini həzm edə bilmir?

Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri, deputat Elşən Musayev Avropanın əsl mahiyyətinin hər kəsə məlum olduğunu bildirdi: “Öncə onu qeyd edim ki, Rusiya ilə Avropa arasındakı münasibətlərin dinamikası hər zaman dəyişən olub və şimal qonşumuzun elə ancaq 2014-cü ildən 2019-cu ilə qədər Avropa Şurasından 4 dəfə çıxıb, 4 dəfə geri qayıtmasını bu dediyimə açıq misal və sübut kimi göstərə bilərəm. Yeni Avropa budur. Maraqlı üst-üs-

tə gələndə hər şey yaddan çıxır. Gəlməyəndə isə hətta ortalıqda heç bir mübahisə predmeti yoxdursa belə münasibətləri poza bilir. Ona görə də Rusiyada keçiriləcək seçkilərlə bağlı Avropa İttifaqının hazırkı mövqeyi kimsəni təəcübləndirməməlidir. Eyni zamanda hamı gec də olsa anlaşılandır ki, Avropanın, avropalıların ipinin üzünə odun yığılası deyil. Sadəcə, məsələ burasındadır və sual doğuran məqam da odur ki, yaxşı, əgər bunlar Rusiya ilə bağlı illər sonra məlum mövqeyi sərgiləyəcəkdilərsə, o zaman Azərbaycanın öz ərazi bütöv-

lüyünü təmin etməsi, öz halal torpaqlarını geri qaytarması, görəsən, Avropanı niyə belə pejmürdə edib, onda bizə qarşı qıcıq yaradıb?

Əslində sual ritorikdir və cavabı da bəllidir: Avropa təlimatla, tezislə işləyir. AŞ PA-da əleyhimizə qəbul edilən qərar da məqsədli şəkildə verilib. Eyni zamanda Qərb dairələrinin əlində oyuncaq olan Almaniya və Fransaın birbaşa təsiri ilə reallaşmış.

Dünyanın ədalət mizanı, ikili standart bax budur. Beynəlxalq hüquq, onun prinsiplərini özlərinə sərf edən zaman istedikləri yerə plastilin

kimi əymək “bacarığı” bax budur.

Təbii ki, bizim üçün kimsənin sözü, davranışı önəmli deyil. Çünki Azərbaycanın öz müstəqil siyasəti var və həmin müstəqilliyə söykənən milli strategiyani heç bir kənar qüvvə, dövlət dəyişə, dəyişdirə bilməz.

Ayrıca, Avropanın bizdən üzrxahlıq edəcəyi gün də uzaqda deyil. Buna hər kəs əmin olsun”.

7 fevral seçkisində prezidentliyə namizəd olmuş, Müstəqil Həmkarlar İctimai Birliyinin sədri Fuad Əliyev isə qeyd etdi ki, bu, Avropa Parlamentinin riyakarlığıdır: “Burada təəccüblü heç nə yoxdur. Çünki avropalı deputatlar erməni lobbisinin əlinə baxırlar. Bir sözlə, rüşvətə bulaşmış bu parlamentarilər erməni diasporasının sifarişini yerinə yetirirlər. Həmin deputatların öz ölkələrində separatizm problemləri var. Amma Azərbaycana gələndə bizim ərazi bütövlüyünə qarşı çıxırlar. Nə edirlərsə etsinlər, sadəcə, öz imiclərinə zərər vururlar. Düşünürəm ki, onlara o qədər də diqqət ayırmaq lazımdır deyil. Güclü Azərbaycanı həzm edə bilmirlər. Biz öz yolumuza davam edirik. Bundan sonra da belə mövqelərin şahidi çox olacağıq. Burada əsas səbəblərdən biri də xristian təəssübkeşliyidir. Bir sözlə, buna artıq öyrənmişik. Bizim yolumuz bəlli, hədəfimiz ortadadır. Hər şey qalib Azərbaycan üçündür”.

BAXCP sədrinin müavini, politoloq Niyaməddin Orduxanlı Ukrayna üçün çox ağır

günlərin getdiyini söylədi:

“Avropa Parlamenti əsl sifətini o zaman göstərdi ki, Ukraynanın ərazisini işğal edən Rusiyaya qarşı sanksiya tətbiq etdi, ancaq Azərbaycanın ərazisini işğal edən Ermənistanla qarşı heç bir sanksiya tətbiq etmədi, əksinə, işğalçıya böyük dəstək verdi. Necə ola bilər ki, işğalçının biri pis, digəri yaxşıdır. Bu baxımdan Avropa İttifaqının ikili standartlarını bütün dünya görür. Digər tərəfdən, həmin Avropa İttifaqında olan deputatların böyük əksəriyyətini Rusiya pulla ələ alıb, qarşısında başı aşağıdır. Putin tək deputatları deyil, Almaniyanın rəhbərliyində olan, Avropanın aparıcı dövlətlərinin rəhbərliyində olan şəxsləri ələ alıb. Rusiyanın əleyhinə səs verilməməsinin səbəbi budur. Rusiya-Ukrayna müharibəsi başlayan gündən demədim, sonra Qərb və Avropa Ukraynanı Rusiyanın xeyrinə güzəştə məcbur edəcəklər. Təsədüfi deyil ki, Ukrayna Administrasiyasının rəhbəri açıq şəkildə bəyan etdi ki, NATO bizi Rusiyaya güzəşt etməyə məcbur edir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tam bərpa etməsini tək Avropa İttifaqı deyil, AŞ PA və digər mərkəzlər də qəbul edə bilmir. Elə bu səbəbdən də Azərbaycana qarşı kampaniya aparır, təzyiqlər göstərməyə cəhd edirlər. Ancaq Azərbaycan hökuməti bütün bunlara əhəmiyyət verməməlidir. Məcburi köçkünlərimizi qısa müddət ərzində Xankəndinə, Hadruta, Şuşaya, Xocalıya və digər ərazilərimizə yerləşdirməlidir”.

Q Cavanşir ABBASLI, “Yeni Müsavat”

"Baxış bucağı"

7 fevral prezident seçkisindən sonra Azərbaycanın yeni mərhələyə adlayacağı barədə proqnozlar davamlı şəkildə səslənməkdədir, bunun bir zərurət olduğu vurğulanır. Deputat, Ana Vətən Partiyasının sədri Fəzail Ağamalı "Yeni Müsavat"a müsahibəsində həm seçkinin nəticələri, həm bundan sonrakı gözləntilərlə bağlı çox mühüm məsələlərdən danışdı:

- Fəzail bəy, 7 fevral prezident seçkisindən sonrakı Azərbaycanı necə təsvir edərsiniz?

- Əslində bu seçki Azərbaycan xalqının tarixinə çox önəmli səhifələr əlavə etdi. Mənim düşüncəmə görə, 2024-cü ilin 7 fevral seçkisi 2020-ci ilin Vətən müharibəsinin və 2023-cü ilin antiterror əməliyyatının məntiqi davamı, ona yekun vurmaq mərhələsi idi. Biz artıq bu seçki ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyini təmin edən digər hərbi-texniki vəzifələri siyasi mübarizə və siyasi qələbə ilə möhürlədik. Bu məsələ tamamilə bitdi. Xüsusilə ölkə Prezidentinin öz ailəsi ilə bərabər Xankəndidə seçkilərə qatılaraq səs verməsi mahiyyətinə görə olduqca mühüm tarixi hadisə idi. Bitdi bu məsələ! Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra və əslində ondan da öncə başlamış, müstəqillik əldə etdikdən sonra aparmış olduğu çox gərgin, çətin, müəkkəb mübarizəyə yekun vurdu. Biz təkcə Ermənistan deyilən cırıdan, süni, əsası, kökü olmayan bir ölkə ilə mübarizə aparmırdıq. Xüsusilə bizim üçün ən çətin məsələ onun arxasında duran nəhəng qüvvələrlə bağlı idi. Ölkə Prezidentinin çox diplomatik məharəti ilə bu nəhəng qüvvələrin bəziləri neytrallaşdırıldı. Bəziləri isə elə müharibə dövründə ermənilərlə bərabər müxtəlif səviyyələrdə əzildilər və biz yekunlaşdırdıq. İndi yeni bir mərhələ başlayıb, Azərbaycanın dövlətçiliyində, ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, hüquqi sisteminə. Əvvəlki proseslərdə, ciddi hadisələrdə, yeni 2020-ci ilin Vətən müharibəsində, 2023-cü ilin antiterror əməliyyatında Azərbaycan xalqı dövləti, Ali Baş Komandanı ilə necə bərabər oldusa, 7 fevral 2024-cü ildə eynən prezidenti ilə bərabər oldu. Azərbaycan xalqının burada birliyinin, həmrəyliyi, öz dövlətinə sahib çıxmasının təntənəsini gördük və ona sadıq olduğunun gününü yaşadığımız. Bax, belə bir müstəvidə xalq artıq istər-istəməz bu səhifəni bağlayıb, yeni bir səhifənin açılma prosesinin içərisində olacaq.

- Konkretləşdirsək, yeni səhifələrin yazılmasına, islahatlara başlanılmasına haradan, nələrdən başlamalıyıq?

- Heç şübhəsiz, yeni mərhələnin yeni çağırışları ola-

"Siyasi sistemin özünün də təkmilləşməsinə ciddi ehtiyac var" - millət vəkili

Deputatdan islahatlarla bağlı mühüm anonslar və gözləntilər; **Fəzail Ağamalı**: "Məncə, elə bir komanda formalaşacaq ki, çox ciddi çağırışlara cavab versin"

caq. Düşünürəm ki, seçkinin əhval-ruhiyyəsi ilə müəyyən müddət keçəndən sonra ilk növbədə həyat səviyyəsinin yüksəlməsi, insanların yaşama xüsusi olaraq qabaracaq. Növbəti illərdə bu məsələlər xüsusi olaraq önə çıxacaq. Eyni zamanda ölkə Prezidentinin hələ keçən dövrdə elan etdiyi kimi, 2018-ci ildən başlamış olan islahatları daha da dərinləşməlidir, yəqin ki, bu istiqamətdə islahatlar aparılacaq. Xüsusi olaraq məhkəmə-hüquq sisteminə aparılan islahatlar daha ciddi xarakter almalıdır. Sosial-siyasət, xüsusi olaraq pensiyalarla, aztəminatlı ailələrin təminatlı ilə bağlı... Şəhid ailələrinə, qazilərə təbii ki, dövlətin qayğısı çox yüksək səviyyədədir. Bunlar da zamanın və tələbin çağırışlarına uyğun olaraq önə çıxacaq. Təbii ki, siyasi sistemin özünün də təkmilləşməsinə, güclənməsinə ciddi ehtiyac var. Çünki cəmiyyətin siyasi sisteminin güclü olması və onun vahid mövqedən çıxış etməsi dövlətimizin, cəmiyyətimizin imunitetini gücləndirir və xarici, məkrli əllərin Azərbaycanın içərilərinə yerləməsinə imkan verilmir. Beləliklə, bu istiqamətdə də təbii ki, işlər daha intensiv olmalıdır.

- Konstitusiyaya dəyişiklikləri ilə bağlı gözləntiləriniz necədir?

- Yaxın zamanlarda, ya bir ildən sonra olacaq, deyə bilmərəm, düşünürəm ki, konstitusiyaya dəyişikliklərinə ehtiyac duyulur. Bu, ciddi sosial sifariş kimi önə çıxır və həmin idarəçilik sisteminə konstitusional dəyişikliklər zəruridir. Baxın, ölkə Prezidenti özünün səlahiyyətli nüma-

yəndələrini təyin edib və onların üstün səlahiyyətləri var. Başqa bir tərəfdən, rayon icra hakimiyyətləri var ki, səlahiyyətləri xeyli dərəcədə məhdudlaşdırılıb, mərkəzi icra qurumları ilə onların arasındakı münasibətlərin mövcudluğunda kifayət qədər anlaşılmazlıqlar, çətinliklər var. Deməli, bu idarəçilik sisteminin özünün də təkmilləşdirilməsinə ehtiyac duyulur. Partiyaların cəmiyyətdə yerinin və rolunun daha da artmasında mühüm rol oynayan "Siyasi partiyalar haqqında" Qanun qəbul olundu. Xüsusi olaraq siyasi partiyalarla bağlı Prezident Administrasiyasında xüsusi şöbənin yaradılmasının özü də dövlətin bu məsələyə ciddi əhəmiyyət verdiyini özündə ifadə edir. İndi bunun davamı olaraq təbii ki, partiyaların güclənməsi üçün fikrimcə, proporsional seçki sistemi bərpa olunmalıdır. Yeni qarışıq sistemlə qarışıq partiyaların cəmiyyətdə yerini və rolunu artırma bilirik. Bütövlükdə bu çağırışlar, həyata keçirilən tədbirlər Azərbaycan dövlətçiliyinin daha da güclənməsinə xidmət edəcək. Çünki hələ bizim qarşımızda çox ciddi çağırışlar var. İlk növbədə işğaldan azad olunmuş regionları yüksək səviyyədə bərpa edib, ora həmvətənlərimizin qayıdışını təmin etməliyik. Başqa bir tərəfdən, ölkə Prezidentinin də artıq önə çəkmiş olduğu Türk Dövlətləri Təşkilatının institusional səviyyəyə qalxması, onun beynəlxalq bir quruma, beynəlxalq təşkilata çevrilməsi üçün səylər güclənəcək. Burada Azərbaycanın daha ciddi rol oynaması şəxsizdir. Aparıcı amil

kimi Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatının bir ittifaqa, birliyə çevrilməsində özünün son dərəcə əhəmiyyətli töhfələrini verəcək. Hələ bilmirik ki, dünyada, regionda gedən digər proseslər bizə hansı sürprizlər yaradacaq? Bunun üçün dövlətimiz daha da güclənməlidir və məncə, prezident seçkisinin uğurla başa çatması da buna kifayət qədər ciddi zəmin yaratdı və buna doğru getməyimizə də geniş imkanlar açdı.

- Necə hesab edərsiniz, mövcud komanda Prezidentin qətiyyətli, ardıcıl, böyük hədəflərə istiqamətlənmiş siyasətini təqib etmək baxımından müasir tələblərə cavab verirmi? Komandada dəyişiklikləri zəruri sayırsınız?

- Bütövlükdə bu komanda ilə ölkə Prezidenti Vətən müharibəsini qələbə ilə başa çatdırdı. Məhz bu komanda ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi təmin olundu. Hər kəs öz müstəvisində, öz səlahiyyətləri çərçivəsində son dərəcə ciddi əhəmiyyət kəsb edən, tələpəli məsələlərin həllinə köklənmişdi və öz səlahiyyətləri çərçivəsində bu istiqamətdə müvafiq tapşırıqları, vəzifələri yerinə yetirirdilər. Bəziləri daha yüksək, daha yaxşı, bəziləri daha zəif, bu məsələləri kənara qoyaraq, bütövlükdə komanda tarixin çətin sınağından çıxmağa gələn kimi, hərəkət etməli, hərəkət etməli, hərəkət etməli. Amma gələn kimi, hərəkət etməli, hərəkət etməli, hərəkət etməli. Amma gələn kimi, hərəkət etməli, hərəkət etməli, hərəkət etməli.

- Konstitusiyaya dəyişikliklərinin zəruri olduğunu bildirdiniz. Eyni zamanda cari ildə bələdiyyə və parlament seçkiləri ilə bağlı da gözləntilər var. Sizin məlumatlarınız nədən ibarətdir?

- Təbii ki, hər iki quruma seçkilər keçirilməlidir, bu, konstitusional tələbdir. Şükür olsun ki, həmin seçkilərin keçirilməsinə də hər hansı bir maneəçilik yoxdur və görünür də. Parlament seçkiləri ya bu ilin sonunda keçirilməlidir, ya da gələn ilin fevralında. Bundan o tərəfə keçə bilməz. Yaxın aylarda bütün bunlara aydınlıq gətirilməsinin şahidi olacağıq.

- Fəzail bəy, İlham Əliyevin rəqiblərinin çıxışlarını yaqın ki, izləmisiniz. Təklifləri, tənqidləri oldu. Siz digər 6 namizəddən hansını diqqətlə izləyirdiniz?

- O rəqiblərin hər birinə mənim hörmətim var. Onların bir neçəsi uzun illərdir bir yerdə parlamentdə çalışdığımız həmkarlarıdır. Eyni zamanda siyasi partiya rəhbərləridir. Həmçinin partiya mənsubiyyəti olmayanlara da hörmətim var. Ancaq mənim bir namizədim var idi, o da İlham Əliyev. Təbii, bunun fəvqündə digər namizədlərin hansının daha cəlbəedici fikirlər söyləməsi məni maraqlandırmırdı, maraq dairəmdə də deyildi. Bu baxımdan mövqeyimdə hər hansı dəyişiklik ola bilməzdi, bunu gözləmək də sadəohvlük olardı. Birmənalı şəkildə mən İlham Əliyevin prezidentlik uğrunda mübarizədə qalib gəlməsini arzulayırdım, bir vətəndaş olaraq, çoxmilyonlu xalqımızla bərabər buna çalışırdım. Azərbaycan xalqı mahiyyətə qalib gəldi. Bu, həm də uduzanların qələbəsi idi, təkcə cənab Prezident deyil. Bütün xalqımız bu qələbəni əldə etdi. Hətta rəqiblərin özünün də qələbəsi kimi səciyyələnməlidir. Çünki qazanan dövlətimiz, xalqımız oldu. Digər 6 namizədin çıxışlarında da mən Vətənin, dövlətimizin əleyhinə hər hansı fikirlərin səsləndiyinin şahidi olmadım. Həm də onlar düşüncə etibarilə bu cür mövqedən çıxış edən insanlar deyillər. Uğurlar olsun! Hər halda, onlar özlerini bir daha cəmiyyətimizə təqdim etdilər. Cəmiyyətimizdə mövcud olan problemləri önə çəkdi, qabardılar. Yəqin ki, ölkə Prezidentinin yeni komandasında bütün bunların mümkün olanları gələcəkdə reallaşacaq, bunun özü də müsbət haldır və prezident seçkisi xalqımıza, dövlətimizə verilmiş töhfələrdən biridir.

- Xaricdən Azərbaycana təzyiq kampaniyası səngiyəcəkmi? Seçkiləri pozmaq üçün hərəkətə keçənlər bundan sonra susacaqlarmı?

- İnanmıram. Epizodlar olacaq, ancaq nəticə etibarilə bir neçə aydan sonra onlar da susmaq məcburiyyətində qalacaq. Çünki qaliblər müəkkəmə olunmur, qaliblər həmişə önə baxır və daha yeni-yeni uğurlar əldə etmək üçün düşünür. Bizim Prezidentimiz bu baxımdan dünyada öndə olan siyasətçilərə bir nümunədir. Deyilənlər də nə Azərbaycan dövlətçiliyinə, nə cənab Prezidentin mövqeyinə, nə də müəyyən etmiş olduğumuz hədəflərə hər hansı bir təsir göstərmək gücündə olmayacaq.

□ **Elsad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

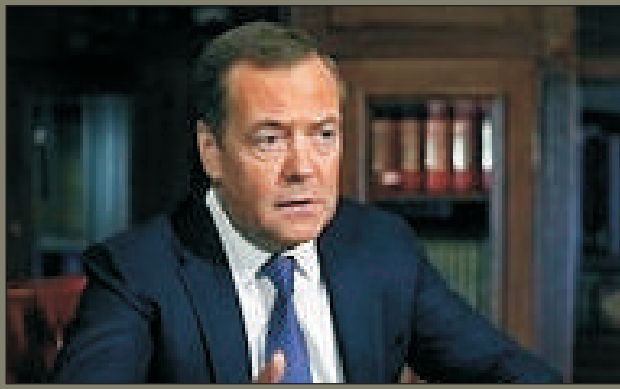
Təbrizdə İlham Əliyevin qələbəsi bayram edilib

Təbrizdə ictimai yerlərdə yayılan və divarlara yapışdırılan posterlərdə Prezident İlham Əliyevin fotosunun altında "Qalib xalq qalib liderini seçdi" yazılıb. Musavat.com bu barədə Gunaz.TV-yə istinadən bildirir.

Məlumatla görə, güneyli sosial media istifadəçiləri bununla bağlı paylaşımlar edib, İlham Əliyevin yenidən prezident seçilməsini alqışlayıblar.

Qürurverici xəbərlərdən biri də budur ki, fevralın 7-si axşam saatlarında prezident seçkisinin ilkin nəticələri açıqlandıqdan sonra İlham Əliyevin qələbəsi münasibətilə Şuşada keçirilən atəşfəşanlıqla eyni vaxtda Təbrizdə də atəşfəşanlıq olub. Təbriz bələdiyyə binası və Şahgözü parkında baş tutan təntənəli atəşfəşalıq təbrizlilərin maraq və diqqətini cəlb edib. Bildirilir ki, bu, sosial media kanallarında geniş müzakirə olunub. Rəsmi məlumatda bunun dini "Məbəş" bayramı ilə əlaqəli olduğu deyilsə də, bir çoxları atəşfəşanlıqın İlham Əliyevin qələbəsi ilə bağlı olduğunu yazıblar.

■ Musavat.com

Medvedyev Ukrayna ordusunun yeni baş komandanına qarşı etdi

Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının sədr müavini Dmitri Medvedyev Ukrayna ordusunun yeni baş komandanı Aleksandr Sırski haqqında danışib. Musavat.com Rusiya mediasına istinadla xəbər verir ki, siyasətçinin sözlərinə görə, o, nəhəng ölkənin (SSRİ-ni nəzərdə tutur) dağılmasında rol oynayan hər kəsə, ayrıca Rusiya və Ukraynanı "yeni vətəndaş müharibəsinə" sövq edən Qərbi ölkələrinə nifrət edir.

"Sovet-rus zabiti olan, lakin andını pozaraq faşistlərə xidmət edən, yaxınlarını məhv edən Bandera xaini olan bir insana nifrət edərəm", - Medvedyev Sırskinin təyinatına münasibətini bildirib.

"Qoy onun ayaqları altında torpaq yansın!" - deyər siyasətçi yekunlaşdırdı.

1-2 il əvvəl Ukraynadan danışarkən təhqiramiz ifadələr işlədən, söyüş yazan eks-prezidentin hazırda qarşıya keçməsi diqqəti cəlb edir.

Rusiya mediası isə Sırskini "Qəssab", "General-200" (cəsad yüklərinin nömrəsi) adlandıraraq, özlərini elə göstərirlər ki, sanki Sırskinin komandanlığı altında olan qüvvələrin çox itkisi verməsindən təəssüflənirlər.

■ Musavat.com

2023 -cü il dekabrın 27-də İrəvanda bir araya gələn İran və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşündə Güney Azərbaycanın Təbriz şəhərində Ermənistanın konsulluq açacağı rəsmən bəyan edilmişdi. İran xarici işlər naziri Hüseyn Əbdullahian bu xüsusda danışarkən yanvarın ilk həftələrinin Ermənistan konsulluğunun açılış tarixi kimi qeyd edəcəyini söyləmişdi.

Az sonra - yanvarın 1-də İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Nasir Kəfani konsulluğun açılması ilə bağlı açıqlamasında Ermənistan və İran arasında əvvəllər imzalanmış ikitərəfli sazişlərin olduğunu vurğulamışdı. "Bu müqavilə çərçivəsində erməni tərəfi Təbrizdə öz baş

Təbrizdə erməni konsulluğu təxirə düşdü - geri addımın gizlinləri...

Sabir Rüstəmxanlı: "Çətin ki, planlarından vaz keçsinlər, indiki halda Azərbaycanla münasibətləri gərginləşdirmək istəməyiblər"

konsulluğunu açacaq", - demişdi. Artıq fevral olsa da, erməni konsulluğunun Təbrizdə açılmasının şahidi olmadıq. Bəs ləngimənin səbəbi nədir? Güney Azərbaycan əhalisinin sərt təkisi, yoxsa Bakı ilə münasibətlərdə əlavə gərginlik yaratmaq istəyi? Mümkündürmü

ki, Azərbaycan səfirliyi Tehrandə öz işini bərpa edəndən sonra Ermənistanın konsulluğu da açılsın? Xatırladaq ki, rəsmi Tehran uzun illər Təbrizdə Azərbaycanın konsulluq açmaq müraciətinə cavab verməyib və icazə verməyib ki, Ermənistanın arzusu qursadıqda qala bilərmiz?

Xatırladaq ki, 2021-ci ildə iki tərəfin xarici işlər nazirləri ilə keçirilən sammitdə qarşılıqlı konsulluqların açılması qərara alınıb. İlk addımı İran atıb. 2022-ci ilin oktyabrında Ermənistanın Qafan şəhərində İran konsulluğu fəaliyyətə başladı. İranın konsulluq üçün üstünlük verdiyi Qafan şəhərinin düz

Yeri gəlmişkən, səfirliyəmizə hücum edən terrorçu Yasin Hüseynzadə barəsində edam hökmü çıxarılıb. Ancaq bu da azdır, cinayətin sifarişçiləri üzə çıxarılmayıb. Bununla belə, Bakı-Tehran xəttində müəyyən yumşalma var və İran Azərbaycanla əlaqələri yenidən korlamamaq üçün erməni konsulluğunun açılmasına tələsmir. Hətta heç vaxt açılmayacağı da istisna deyil. Ən yaxşı halda Tehrandə fəaliyyət göstərməsi mümkündür. Çünki Təbrizdə erməni konsulluğuna ehtiyac yoxdur. Üstəlik, Tehran rejimi

anlayır ki, hər zaman inqilabların, üsyanların beşiyi olmuş bu qədim Azərbaycan şəhərinin əhalisi həmin konsulluğun binasının açılması imkan verməyə, hətta yandıra bilər. O baxımdan Ermənistanın arzusu qursadıqda qala bilərmiz?

Xatırladaq ki, 2021-ci ildə iki tərəfin xarici işlər nazirləri ilə keçirilən sammitdə qarşılıqlı konsulluqların açılması qərara alınıb. İlk addımı İran atıb. 2022-ci ilin oktyabrında Ermənistanın Qafan şəhərində İran konsulluğu fəaliyyətə başladı. İranın konsulluq üçün üstünlük verdiyi Qafan şəhərinin düz Azərbaycan sərhədində yerləşməsi diqqət çəkdi. Növbə erməni tərəfindədir. Ermənistan da İranda baş konsulluq açır. İranın Ermənistanı səfiri Mehdi Sübhani də Ermənistan dövlət televiziyasına bildirib ki, Ermənistanın Təbrizdə baş konsulluq açması iki ölkə arasında sərhəd əlaqələrini gücləndirəcək və ikitərəfli ticarətə töhfə verəcək. Azərbaycanın Qarabağ qələbəsiindən sonra işğal olunmuş torpaqlarını geri almasına toxunan İran səfiri demişdi ki, "Biz regionumuzda sərhəd dəyişikliklərinin əleyhi-

nəyik. "Sərhədin dəyişdirilməsi bizim üçün İranda ən yüksək səviyyədə elan edilmiş "qırmızı xətt"dır və heç kim bizi bu münasibətdən çəkəndirə bilməz". İran əhalinin 95%-i türk olan əyalətdə deyil, başqa bir şəhərdə konsulluq açmaq üçün yer tapmalıdır. Amma sanki qəsdən insanların heysiyyətinə toxunurlar...

Millət vəkili, Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədri Sabir Rüstəmxanlı "Yeni Müsavat"a açıqladı ki, İranın Təbrizə, Azərbaycanla münasibətdə dərin planları var: "Onlar azərbaycanlıları daha da assimilyasiya etmək arzusunadadırlar. Ona görə çətin ki, Təbrizdə erməni konsulluğunun açılması planlarından vaz keçsinlər. Amma indiki halda, Azərbaycanla münasibətləri gərginləşdirmək istəməyiblər. Görünür, Tehrandə səfirliyimizin fəaliyyətinin bərpası gözlənilir deyər İran bunu indi etmək niyyətində deyil. Üstəlik, dövlət orqanlarında nə qədər farslaşmış türk olsa da, onların da bu məsələyə narazılığını görmüşük. Bunu da nəzərə alırlar. Hər halda, son söz Təbriz camaatı deməlidir, lazım olsa, küçələrə çıx-

malıdırlar. Təbriz əhalisi 30 il torpaqlarımızı işğal etmiş düşmən ölkənin bu şəhərimizdə konsulluq açmaq planlarına etiraz etməlidir".

S.Rüstəmxanlı bildirdi ki, Təbrizdə erməni konsulluğu açmaq istəyi əsəblərimizi pozmaq planıdır: "Eyni zamanda burada siyasi oyunlar var. Məsələn, Gorusda Rusiya, İran və Fransa konsulluqları kimə lazımdır? Bunlar siyasi oyunlardır. İran da bu silsilə oyunlardan birini həyata keçirməyə çalışacaq. Bu gün İran həm də Yaxın Şərqdə başladığı siyasi oyunun içindədir: İranın hərbi bazaları Suriya və İraqda vurulur, buna cavab verməyə çalışırlar, regionda bir qarşıdurma mühiti var... Yeni bizim düşündüyümüz kimi, heç də Qərbi İrana qarşı deyil. Sadəcə, ərəb ölkələrinin birləşməsinə imkan verməmək üçün İran bu qüvvələri zahirən özünə qarşı yönəldir. Bir yandan İsrail və Fələstin savaşında iştirak edir, bir tərəfdən HƏMAS-a dəstək verir, o cümlədən də Yaxın Şərqdəki terrorçu təşkilatları müdafiə edir, bununla arxayınlaşır ki, İran vurulmayacaq".

■ **Emil SALAMOĞLU**
"Yeni Müsavat"

İran təhlükəsizlik orqanları "Azərbaycan tərəfindən idarə olunan bəzi casus və terrorçuları" həbs etdiyini iddia edib. Bu barədə İranın "Tasnim" xəbər agentliyi məlumat yayıb.

Məlumatla əsasən, casus və terrorçu adlandırılan və Azərbaycandan idarə olunduğunu iddia etdikləri bir neçə şəxs İrana daxil olub. Onlar ölkə daxilində təxribat əməliyyatları həyata keçirmək ittihamı ilə saxlanılıb.

"Həbs edilən şəxslər casusluqdan əlavə ölkədə təxribat əməliyyatları həyata keçirməyi planlaşdırıb. Lakin bu şəxslər əməliyyatlardan əvvəl müəyyən edilərək həbs edilib", - məlumatda bildirilir.

"Azərbaycandan idarə olunan" nə deməkdir? Bunlar kimlər ola bilər? İran bizə nəyin anonsunu və ya mesajını verir?

Maraqlıdır ki, Tehrandan belə bir iddia məhz 7 fevral seçki günü səslənib. Qərbdə, bir yandan İran prezidenti İbrahim Rəisi İlham Əliyevi seçkidən az sonra qələbə münasibətilə təbrik edir, digər yandan isə Azərbaycana qarşı bu cür qarayaxma kampaniyası aparılır. Tehran bununla nə demək istəyir?

Təhlükəsizlik məsələləri üzrə ekspert İlham İsmayıl "Yeni Müsavat"a deyib ki, İran mətbuatından öncə belə bir xəbəri erməni mətbuatı yazıb. İddia ediblər ki, "Mossad"a işləyən, Azərbaycandan göndərilən diversant qrup tutulub: "Ortaya nə bir ad-so-

Tehrandan Azərbaycana ilginç "casus" ittihamı - həm də seçki günü!..

İlham İsmayıl: "Həm İran, həm də Ermənistan Azərbaycana şərhləməklə məşğuldur"

lanlarla dolu məlumatlar yayırlar. Ermənistan maraqlıdır ki, İranla Azərbaycanın münasibətləri gərginləşsin və bundan istifadə edib bizə təzyiq etsinlər. İranda Azərbaycanla əlaqəli diversant qrupun tutulması reallığı, mövcudluğu böyük sual altındadır. Belə bir hal yoxdur".

İlham İsmayıl bildirib ki, Ermənistan və İran mətbuatında hər cür cəfəng iddia gözləniləndir: "Axşam həttə xəbər yaya bilərlər ki, İranda filan obyekt partladı. Faktiki isə partlamaya bilər. Yeni İranda diversant qrup tutulmayıb, bu, feyk xəbərdir. Mümkündür ki, 2-3 nəfəri sübhəli şəxs qismində saxlasınlar. Bunun Azərbaycana dəxli yoxdur. Çünki Azərbaycan ən yüksək səviyyədə dəfələrlə bəyan edib ki, Azər-

baycan dövlətinin ərazilərindən qonşu dövlətlərə qarşı istifadəyə imkan verilməyəcək. Azərbaycan heç zaman belə hallara yol verməyib, verilməyəcək də. Əgər bu məsələdə Azərbaycanın üstünə getsələr, bu halda sübutlar, faktlar təqdim etməlidirlər. İddia etdikləri diversant qrupun Azərbaycan ərazisindən hansı şəkildə İrana keçməsinə sübut etməlidirlər. İrana diversant qrup keçirilməlidirsə, İraq, Türkiyə tərəfdən gedib o istiqamətlərdən keçirərlər. Bu xəbərləri yaymaqla Azərbaycanı hədəfə götürmək, Azərbaycana təzyiq etmək məqsədi güdür. İran-Azərbaycan münasibətlərinin daha da gərginləşdirilməsinə xidmət edən xəbərlərdir".

■ E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"

Edama məhkum edilən Yasin Hüseynzadə "oğurlana" bilər - şok iddia

Çingiz Qənizadə: "Onu mütləq xalqın gözü qarşısında edam etməlidirlər, əks təqdirdə..."

Xəbər verildiyi kimi, İran məhkəməsi Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə terror hücumu edən və bir nəfəri öldürüb iki nəfəri yaralayan Yasin Hüseynzadə haqda bugünlərdə edam hökmü çıxarıb. Lakin hökmün nə vaxt icra ediləcəyi məlum deyil.

Politoloq Cümşüd Nuriyev bu mövzuda qəzetimizə danışarkən deyib ki, əslində terrorçu edam edilməyə bilər.

Sitat: "Yasin Hüseynzadə məhkəmədə susdu, təhrikçilərin adını çəkmədi. İran belə dövlətdir ki, onu proqnozlaşdırmaq mümkün deyil.

yad, nə bir foto da qoymurlar. Laçın yolu Azərbaycanın nəzarətində olmayanda İrandan 27 nəfərlik casus qrupu göndərilmişdi. O dövrdə həmin şəxslərin fotoalarını da yaymışdıq. İran

tərəfi belə bir iddia irəli sürsə, ortaya bir foto, tutduğu qrup üzvlərindən heç olmasa birinin adını, soyadını ictimailəşdirsən. İndiki halda məqsəd Azərbaycana qaramaqdır. Həm İran, həm də

Ermənistan Azərbaycanı şərhləməklə məşğuldur. Azərbaycan qısa müddətdə onların casus şəbəkələrini ifşa edib. Onlar isə bizə qarşı hər hansı bir əks-material qoya bilmirdilər. İndi isə ya-

gedib başqa bir yerdə rahatca yaşayacaq? Belə bir şey mümkündürmü? Azərbaycan tərəfinin rəsmi nümayəndəsinin, yaxud qətlə yetirilmiş səfirlik əməkdaşı Orxan Əsgərovun səlahiyyətli nümayəndəsinin edam hökmünün yerinə yetirilməsi prosesində iştirak hüququ varmı? Ki, əminlik hasil edilsin ki, terrorçu öz layiqli cəzasına çatdırıldı. İran qanunları bu barədə nə deyir?

Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə deyib ki, İran səfirliyimizə qarşı baş verən terror olayından sonra səfirliyimizin bağlanması müəyyən qədər təşvişə düşmüşdü: "Azərbaycan dövlətinin təpkilərinə, əlaqələrin kəsilməsinə, sonra, onsuz da beynəlxalq aləmdən təcrid olunmuş İran tərəfi geri çəkildi. Onlar belə reaksiya gözləmədilər. Bu baxımdan Yasin Hüseynzadəyə ölüm hökmünün verilməsi proqnozlaşdırılan

idi. İranda bir çox hallarda ölüm hökmünü əhalinin gözü qarşısında həyata keçirirlər. O baxımdan İran dövləti Yasin Hüseynzadənin həqiqi mənada cəzalanmasını sübut etmək üçün addımlar atmalıdır".

Çingiz Qənizadə bildirib ki, İrandakı Azərbaycan səfirliyinə qarşı terror olayı İranı beynəlxalq aləmdə nüfuzdan salan hadisə olub: "Onsuz da İranın beynəlxalq aləmdə nüfuzu yerlə sürünür. Vyana Konvensiyasına görə, İran ərazisində yerləşən dövlətlərin səfirliklərinin təhlükəsizliyinə təminat verməlidir. Bunu etmədilər. konvensiyanın maddələrinə əsasən, konsulluq münasibətlərinin qurulması qarşılıqlı razılıq əsasında həyata keçirilir və diplomatların oturduğu səfirlik binaları toxunulmazdır. Həmçinin konvensiyaya görə, diplomatik nümayəndəliklərin başçılarının razılığı olmadan konsulluq binalarına heç kim daxil ola bilməz. Konvensiyaya əsasən, hər bir dövlətin üzərində ərazisində olan konsulluq binalarını edib biləcək hücumlardan qorumaq, konsulluq qurumunun sakitliyinin istənilən şəkildə pozulmasının

və ya şərəfinin təhqir olunmasının qarşısını almaq üçün bütün lazımi tədbirləri görmək öhdəliyi düşür. İran bu konvensiyanın tələblərinə riayət etmədi. Daha doğrusu, etmək istəmədilər. Bu terror İranın beynəlxalq aləmdəki onsuz da olmayan nüfuzuna böyük zərbə oldu. İran Azərbaycan səfirliyinə terror hücumunda təqsirli bilib ölüm hökmünə məhkum etdiyi Yasin Hüseynzadəni mütləq və mütləq xalqın gözü qarşısında edam etməlidir. Edam prosesinə zərərçəkən tərəfin nümayəndələrini də dövlət etməlidir. Buna inanmıram, hesab edirəm ki, Yasin Hüseynzadənin pasportunu dəyişib ucqar hərbi bazalarından birinə yollayacaqlar ki, orada yaşasın. Çünki Yasin Hüseynzadə İranın maraqları çərçivəsində səfirliyimizə hücum etmişdi. İranda Azərbaycan səfirliyinə silahlı hücum qərarı İranın hərbi-siyasi rəhbərliyinin xeyir-duası, xüsusi xidmət orqanlarının təşkilatçılığı ilə baş tutub. Bunu hücumun videosu da təsdiq edir. İran edamı açıq şəkildə həyata keçirməlidir".

■ Elşən MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"

Ədalətin rüşvət üstündə tutulması

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Prokurorluq Bərdədə məhkəmə hakimi olmuş Elsun müəllimin haqqında cinayət işi açıbdır. O, narkotik alverində suçlanan bir nəfərdən külli miqdarda rüşvət almaqda suçlanır. Əski hakimi hələlik ev dustaqlığı şəraitində saxlayırlar. Əgər müxali-fətçi və ya jurnalist olsaydı dərhal içəri basardıq. Ancaq mövzumuz bu deyil, həm də mən siyasətə qarışmıram. Son vaxtlar heç qarışmıram.

Maraqlıdır ki, baş prokurorluq Elsun müəllim haqda cinayət işi xəbərini fevralın 8-də açıqladı, lakin Məhkəmə-Hüquq Şurasının onu hələ keçən ilin dekabrında işdən qovduğu məlum olmuşdur. Yəni burada müəyyən dərəcədə sirrər yaranır: Elsun müəllim rüşvət tələbini hakim işləyərkən irəli sürübse, niyə o zaman tədbir görülməyib, ay yarım gözləmişlər? Yox, əgər keçmiş hakim işdən çıxarılandan sonra da rüşvət istəməyə davam edibse, bunun dövlətçilik prinsiplərimizə uyğunluq dərəcəsi nə qədərdir? İndi söz əlaqədar təşkilatlarındır.

Bəlkə də hakimlərimiz arasında həmkarlıq təəssübkeşliyi vardır, biri o birisi haqda cinayət işinə baxmağa həvəsli olmur. Güman edirəm prokurorluq işin bütün detallarını həvəslə araşdıracaqdır.

Eyni zamanda məhkəmə-hüquq islahatlarımızın vacib tərkib hissəsi kimi hakimlərin sosial şəraitinin yaxşılaşdırılması, onlara yüksək maaş verilməsi daim diqqət mərkəzindədir. Hazırkı qanunvericiliyə görə, rayon məhkəmə hakimlərinin cümbəcür əlavə-filanla aylıq gəliri 5 min manatdan yuxarıdır. Yəni bir hakimin qazancı orta statistik azərbaycanlının qazancından rəsmi statistikaya görə 5 dəfə (keçən il 913 manat idi), qeyri-rəsmi statistikaya görə isə 10 dəfə çoxdur. Bəs niyə onlar hələ də rüşvət alır?

Ola bilər gördükləri işin əvəzində bu gəlir onları qane etmir. Çünki insafən bizim hökumət hakimləri gen-bol şəkildə istismar edir. Tək siyasi istismarı, qəfil zəngləri, yuxusuz gecələri-filanı nəzərdə tutmuram. Bəzi hakimlər var, ayda 700 cinayət işinə baxırlar. Şişirtmə üçün yazmıram. Keçən ilin avqustunda Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimi ölmüşdü, mən bu haqda "Hakimi öldürən işlər" adlı yazı yazmışdım. O yazıdan bir hissəni xatırlatmağın yeri var: "İntihar edən hakimin icraatında 84 cinayət işi olub. O, intihar etməmişdən əvvəl sentyabrın 4-nə 15, sentyabrın 7-nə 10, sentyabrın 11-nə 17, sentyabrın 14-nə 7, sentyabrın 18-nə 8, sentyabrın 21-nə 8, sentyabrın 25-nə 2, sentyabrın 28-nə 3, noyabrın 2-nə 6, noyabrın 5-nə isə 1 cinayət işi üzrə məhkəmə iclası təyin edib".

Bir gündə 17 cinayət işinə baxan adamda baş qalarmı? Sağlamlığa zərərli işdir. Bu cür yükün altında 5 min manat maaş azdır. Məcburdur pis yollara düşsün.

Yeri gəlmişkən, həmin ölmüş hakimin icraatındakı 84 işdən 70-i də narkotiklə bağlı idi. Elsun müəllim ev dustaqlığı ilə "yaxşı qurtarıb" yazmağa əsaslarımız vardır. İnsan bu ağırlığın altında çox tez sıradan çıxar. Elsun müəllimin hakim həyatının çox qısa olması da bunu isbat edir: onu prezidentin sərəncamı ilə 2021-ci il fevralın 3-də hakim təyin etmişlər. 2023-ün dekabrında qovublar, 2024-ün fevralında isə ev dustaqlığı... Sürətli tər-cümeyi-haldır. Az qala "İldırımlı yollarla" baleti həsr etməyə dəyər. Aşağı-yuxarı heç 3 il hakim olmağa imkan tapmamışdır.

Bəlkə biz andlılar məhkəməsi yaradaq, insanların taleyi bir nəfərdən, onun şəxsi, subyektiv, çox zaman çirkin niyyətli qərarlarından asılı olmasın?

Ermənistan güc mərkəzləri arasında təhlükəli oyunu ona baha başa gələ bilər. Ən azından bunu Rusiyadan onun ünvanına artan təhdid və mesajlardan bilmək olar.

Təəssüf ki, Nikol Paşinyan hökuməti vaxt itirmədən qonşu Azərbaycan və Türkiyənin ədalətli şərtlərini qəbil edib dinc-yanışı, rifah içində yaşamaq əvəzinə, faktiki 44 günlük savaştan öncəki yanlış kursa qayıdıb. Dildə sülh, barışqı tərəfdarı olduğunu bəyan etsə də, altıdan-altıdan təzədən silahlanmaq yolu tutub. Yoxsa 2024-cü ildə Ermənistan üçün rekord həcmdə hərbi büdcə (1.4 milyard dollar) və yaxın illərə hesablanmış milyardlarla dollarlıq silah müqavilələri nə üçündür?

Müşahidələr həmçinin göstərir ki, xüsusən də Fransanın "dirijor çubuğu" ilə Azərbaycanla sərhəddə təxribatçı planlar üzərində iş gedir (bu xüsusda hətta Rusiyanın da adı hallanır).

siya bazası!", "Bizə fransızlar kömək edəcək!" kimi boş şüarlar nəyə lazımdır? Kimi qorxudursunuz? Əgər ermənilər salamat qalmaq istəyirsə, Ermənistanda birinci dövlət dili rus dili olacaq.

ortaya qoydu və göstərdi ki, əgər Rusiya ermənilərin yerinə döyüşmürsə, ermənilər heç nəyə qadir olmayan, döyüşə bilməyən qorxaq bir toplumdur. Stanislav Tarasov da bunu deyir və haqlı-

ticədə istənilən siyasətçini düzdə qoyur. Bir zamanlar müəyyən qədər biz də bunu yaşadığımız. 1992-1993-cü illərdə biz də Qərbdə çox güvəndik, biz də ümid edirdik ki, ABŞ, demokratik dünya imkan ver-

Ermənistan intihar yolunda -

Qərbin təhlükəli vədləri

Siyasi şərhçi: "İrəvanın cəzalandırılması prosesinə uzaqdan tamaşa edəcəklər"

Yox, siyasi xəritədən silinmək istəyirlərsə, o zaman onların dövlət dili fransız dili olacaq", - Tarasov kinayəli şəkildə bildirib.

S.Tarasov nə dərəcədə haqlıdır? İrəvan doğrudanmı onun üzərindən yeni və daha

dır. İkinci maraqlı məqam Tarasovun xəbərdarlığıdır. Nikol Paşinyanın xətti Qərbə güvənmək, Qərbdən kömək gözləmək xətti artıq öz "nəticələrini" verir. Bu bir daha göstərir ki, reallıqları bilməyən, yetişməyən, küçədən

məz ki, bizim torpaqlarımız işğal olunsun. Ancaq imkan verdilər və işğalın qarşısının alınması üçün heç əllərini də tər-pət-mədilər".

A.Səmədovun sözlərinə görə, indi Tarasovun bundan sonra Ermənistanı

Beləcə, kapitulyant ölkə əslində özünüintihar yolu tutub. Ancaq İrəvanda unudurlar ki, nə ABŞ başda olmaqla, Qərbin siyasi və təbliğati dəstəyi, nə də onun silahları Ermənistanı kömək edəcək. Necə ki, 2-ci Qarabağ müharibədə Rusiya silahları kara gəlmədi.

"Silah ermənilərin nəyinə lazımdır? Məgər onlar döyüşə bilir? Ermənilər ticarəti, qarpız tedarük etməyi bacarırlar. Qoy elə başları çıxdıqları işlə məşğul olsunlar. Məsələn, biz (Rusiya - red.) avtomobil istehsal edə bilmirik, amma alırıq. Ermənilər döyüşə bilmir, ancaq NATO kurslarına gedirlər. Qalib olanlardan öyrənmək lazımdır". Bunu isə rusiyalı politoloq Stanislav Tarasov söyləyib.

"Rədd olsun KTMT!", "Rədd olsun Gümrüdəki Ru-

təhlükəli oyun oynanıldığının fərqi deyil?

Siyasi şərhçi, "Alyans" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Abutalıb Səmədov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, qatı ermənipərəst, Azərbaycan düşməni Stanislav Tarasovun söylədikləri son dərəcə ibrətamizdir və reallıqları ifadə eləyir: "Həqiqətən də indiye qədər elə bir rəy yaratmağa çalışırdılar ki, guya ermənilər çox döyüşkən insanlardır, Qarabağdan çıxan generalların sayı ilə öyünürdülər, hətta guya marşal səviyyəsində olan generallarının olduğunu iddia edərək öyünürdülər. İddia edirdilər ki, guya Azərbaycan torpaqlarını həmin döyüşkən ermənilər tutub işğal ediblər. Lakin 2020-ci ildə 44 günlük müharibə reallıqları, həqiqətin nə olduğunu

gələn siyasətçilər öz dövlətləri üçün nə qədər böyük problemlər yarada bilər. İkinci Qarabağ müharibəsində ağır məğlubiyyət, Qarabağda öz təsirini Ermənistanın təcridən itirməsi və son nəticədə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tamamilə təmin olunması, ermənilərin Qarabağı tərk etməsi və separatizm məsələsinin ağılımıza gəlməyəcək dərəcədə əlverişli həlli. Bu, təbiidir ki, Azərbaycan Ordusunun, Azərbaycan Ali Baş Komandanının qətiyyəti, düzgün siyasəti nəticəsində əldə olunan uğurlarımızdır. Ancaq onu da açıq şəkildə deməliyik ki, burada mühüm amillərdən biri də Nikol Paşinyanın yeritdiyi son dərəcə yanlış siyasətdir. Bölgədə kimin əsas güc olduğunu unutmaq, qorxaq və satqın Qərbə güvənmək son nə-

hətta xəritədən bir dövlət kimi silinmək təhlükəsi gözlədiyi barədə söylədiklərinin reallaşması təbii ki, ilk növbədə Ukrayna müharibəsinin nəticələrindən asılı olacaq: "Əgər Qərb bu siyasətini davam eləsə, Ukraynada Rusiyanı qələbə gözləyir. Bu isə Ermənistan üçün və bütün bölgə dövlətləri üçün təhlükədir. Ukraynada qələbədən sonra Rusiyanın birinci cəzalandıracağı dövlət Ermənistan olacaq. Ermənistanın cəzalandırılması prosesinə Qərb uzaqdan tamaşa edəcək və bir daha göstərəcək ki, bu dövlətlərə güvənmək, onların yardımına ümid eləmək, reallıqları anlamamaq bir dövlətin və xalqın başına hansı fəlakətləri gətirə bilər".

Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Serbiyanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı (AŞ PA) nümayəndə heyəti AŞ PA-nın Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə bağlı qəbul etdiyi qətnaməyə etiraz olaraq assambleyanın sədri Teodoros Rousopoulos-a etiraz müraciəti ünvanlayıb. “Yeni Müsavat”ın xəbərinə görə, müraciətdə ölkəmizin mövqeyi müdafiə olunur.

“Serbiya nümayəndə heyəti qəbul edilmiş qətnaməyə qəti etiraz bildirərək assambleyamızın və Avropa Şurasının reputasiyasına və müəyyən edilmiş roluna mənfi təsirlər qarşısını almaq məqsədilə onu yenidən nəzərdən keçirməyə çağırır. Azərbaycanın parlament nümayəndə heyətinin etimadnaməsinin qəbul edilməməsi AŞ PA çərçivəsində Azərbaycanla əməkdaşlığı qeyri-mümkün edir və bu ölkə ilə Avropa Şurasının daha geniş çərçivədə müxtəlif orqan və mexanizmlərdən ibarət zən-

"Azərbaycan sınağı"dan "2" alanlar - dar gündə tanınan "dostlar"

Serbiyanın AŞ PA-dakı nümayəndə heyəti məlum qətnaməyə etiraz edib, Ukrayna Ali Radası isə tərəfləri dialoqa çağırıb; bəs torpaq itirən Gürcüstan, Ukrayna, Moldova, eləcə də Rumıniya serb həmkarları kimi adekvat addım atacaqmı?

Axı dost dar gündə tanınır. İkinci yandan, belə müraciətlər nə dərəcədə təsirli ola bilər? AŞ PA-nın yaz sessiyasında (aprel) anti-Azərbaycan qətnaməsi ləğv edilə bilərmi? Nəzərə alaq ki, Gürcüstan, Ukrayna, Moldova Azərbaycanla eyni platformada - GUAM təşkilatında təmsil olunur. Bu il sədrlik Ukraynadən Azərbaycana ke-

tiq Cəfərli “Yeni Müsavat”a qeyd etdi ki, Serbiya etiraz məktubu ünvanlayıb, Gürcüstandan da təəssüf dolu bəyanatlar olub, hazırda Azərbaycan digər tərəfdaş ölkələrlə ciddi diplomatik iş aparır. “Bu çağırışları, etirazları təsadüfi saymıram. Bu qətnamə beynəlxalq hüququn tələblərinə zidd idi. Azərbaycan Qarabağda et-

qamlardır. Əlbəttə, Aİ və AŞ PA ayrı-ayrı qurumlardır, amma hər iki institutda eyni ölkələr təmsil olunur, bu da gələcəkdə əlaqələrin düzəldilməsi üçün imkanlar açar bilər”.

Prezidentliyə namizəd olmuş Fuad Əliyev isə bildirdi ki, o, təbliğat-təşviqat kampaniyası dövründə İTV-də çıxışı zamanı Azərbaycanın GUAM-dan çıx-

Azərbaycan və Gürcüstan XİN başçıları regional məsələləri müzakirə etdi

Azərbaycan xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Gürcüstanın yenidən təyin edilmiş xarici işlər naziri İliya Darciaşvili arasında telefon danışığı olub.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən Musavat.com-a verilən məlumata görə, C. Bayramov Gürcüstanın yeni qurulmuş hökumətində yenidən xarici işlər naziri təyin edilməsi münasibətilə həmkarını təbrik edib və ona bu şərəfli vəzifəsində uğurlar arzulayıb.

Tərəflər iki ölkə arasında dostluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin cari vəziyyətini və gələcəkdə bu əlaqələrin daha da inkişafı istiqamətində mövcud planlar və perspektivləri müzakirə ediblər.

Nazirlər həmçinin regional məsələlər və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq istiqamətləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Putin dünyanın gözlədiyi açıqlamayı verdi: “Hazırq...”

“2014 çevrilişi Moskva və Kiyev arasında münaqişəyə səbəb oldu. Ukrayna müharibəyə başladı. Rusiya müharibəni bitirməyə çalışır. Biz heç kimə hücum etmirik. Ukrayna hadisələri necə başladı? Bu, dövlət çevrilişi və Donbasdakı münaqişələrlə başladı”.

Musavat.com xəbər verir ki, bu sözləri Rusiya lideri Vladimir Putin amerikalı jurnalist Taker Karlsona açıqlamasında deyib.

“Biz İstanbulda Ukrayna nümayəndə heyətinin rəhbəri tərəfindən paraflanmış nəhəng sənəd hazırladıq. Bəzi yazılara imza atdı, amma hamısına yox. İmzaladı, sonra dedi ki, biz bunu imzalamağa hazırıq, belə olsa, müharibə çoxdan bitirdi. Onda İstanbulda Ukrayna ilə imzalar atıldı, niyə bir də bunu etməyə?” - Rusiya lideri münaqişənin danışıqlar yolu ilə həllini istədiyini və buna hazır olduğunu vurğulayıb.

Rusiyanın Polşa və ya Latviyaya hücum ehtimalı ilə bağlı sualı cavablandıran Putin belə bir ssenarinin yalnız bu ölkələrin Rusiyaya hücumundan sonra baş verə biləcəyini vurğulayıb.

Rusiya prezidenti ABŞ-ın tətbiq etdiyi sanksiya vasitələrinin işləmədiyini də iddia edib.

■ Musavat.com

gin palitrasında əməkdaşlıq və öhdəliklərin yerinə yetirilməsi baxımından daha çox imkanın itirilməsinə gətirib çıxarır. Belə vəziyyət dialoq və müvafiq öhdəliklərimizin yerinə yetirilməsi üçün platforma rolunu oynayan bu qurumun əsas məqsədinə ziddir. Bu, həmçinin assambleyanın və bütövlükdə Avropa Şurasının nüfuzuna ciddi zərbə, eləcə də onların dəstəklədiyi əməkdaşlıq ruhuna etinasızlıqdır”, - müraciətdə vurğulanır və sədrdən Azərbaycan nümayəndə heyətinin etimadnaməsinin ratifikasiya edilməməsi ilə bağlı qətnamənin ləğvi xahiş edilir.

Azərbaycan təbii ki, dost-tərəfdaş saydığı qonşu Gürcüstandan, Ukraynadən, Moldovadan, Rumıniyadan da eyni yanaşmanı gözləyir(di). Amma olmadı. Bari, bundan sonra onlar da Serbiya kimi hərəkət edəcəkmı?

çir. Hər üç ölkə işğala məruz qalıb və Azərbaycan kimi təcavüzə məruz qalmış dövlətə dəstək olmalıydılar. Yeri gəlmişkən, Ukrayna Ali Radasının Xarici siyasət və parlamentlərarası əməkdaşlıq komitəsi Avropa Şurası Parlament Assambleyasını (AŞ PA) və Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsini danışıqlar prosesinə qayıtmaq və konstruktiv dialoq yolu ilə fursət tapmağa çağırır. Amma Ukrayna nümayəndə heyətinin də serb həmkarları kimi analoji addım atması gözləntisi var.

REAL Partiyasının Siyasi Komitəsinin üzvü Na-

mədiyi məsələlərə görə ittiham olunur. Üstəgəl, 312 avropalı deputatdan cəmi 76 nəfərin səsi əsasında qərar qəbul olunub. Azərbaycanın siyasi məhbus, mətbuat azadlığı və digər siyasi problemlərinə gəlincə, onların həlli bizim özümüz üçün lazımdır. Bu bəhanələri verməmək üçün addımlar atılmalıdır ki, tərəfdaş ölkələrin də iştirakı ilə Azərbaycanla Avropa institutları arasında yaranmış gərginliyə son qoyulsun”. **REAL funksioneri xatırlatdı ki, Azərbaycan Qərbin digər mühüm və nəhəng təşkilatı - Avropa Birliyi ilə əməkdaşlıqdan heç də imtina etmir:** “Tam əksinə, Şarl Mişelin Azərbaycan prezidentinə təbrik mesajı oldu. Bu əlaqələrin gələcəkdə inkişaf etdirilməsi, hətta Brüssel formatının reabilitasiya edilməsi haqda razılaşmalar var. Bu da sözsüz ki, pozitiv mə-

masi təklifini səsləndirib. **F.Əliyev hesab edir ki, bizə dost görünən dövlətlərin sonuncu hadisədə davranışı xoş deyildi:** “Bu təşkilatın özü də formalıdır. Hər hansı perspektivi yoxdur. Rumıniyaya gəldikdə, bu ölkənin nümayəndə heyəti də gözlənilməz davrandı. Başa düşmək olar ki, heyətdə müxalifət və iqtidar deputatları ola bilər, fərqli rəy verilir, yeni birbaşa ölkənin rəsmi mövqeyi deyil. Amma bütün hallarda, bizi özünə dost gören dövlətlər bu məsələdə Azərbaycanın yanında olduqlarını nümayiş etdirməlidir. Çünki özləri də işğala məruz qaldıqlarını iddia edirlər. Ümumiyyətlə, AŞ PA-nın qəbul etdiyi qərar, mandatımızın əlimizdən alınması haqsızlıq idi. Bu, dünyanın gözü qarşısında baş verdi”.

■ **Emil SALAMOĞLU,**
“Yeni Müsavat”

Azərbaycan hökuməti aqrar sektorda subsidiya ödənilən məhsulların siyahısının genişləndirilməsinə deyil, istehsalın həcmının artımını stimullaşdıran təşviqlərə üstünlük verəcək. Bunu kənd təsərrüfatı naziri Məcnun Məmmədov bildirib. Onun sözlərinə görə, müasir suvarma sistemlərinin (damcılıq, pivot) tətbiqi, ərzaq təhlükəsizliyi prioritet olaraq qalacaq: "Subsidiyalar ona uyğun sistemləşdiriləcək".

Qeyd edək ki, hər il Kənd Təsərrüfatı yanında Aqrar Subsidiya Şurası subsidiya ayrı-ayrı bitkiçilik, heyvandarlıq məhsulları üzrə subsidiya əmsalını müəyyən edir. Aqrar Subsidiya Şurasının 2024-cü il üçün subsidiya əmsalına dair qərarından aydın olur ki, hökumət çay istehsalına diqqəti artırır. Belə ki, şuranın qərarına əsasən, 2023-cü il sentyabrın 1-dən 2024-cü il mayın 31-dək salınan və yağış yağdırma üsuluna əsaslanan suvarma sistemi ilə təmin olunmuş çay plantasiyalarına subsidiya əmsalı 60 müəyyən edilib, hər hektara görə 12 min manat subsidiya ödənəcək. Bu plantasiyalar istisna olmaqla, 2019-cu ildən bəri salınan çay plantasiyaları üçün əmsal 3,7-dən 4-ə qaldırılıb, hər hektara ödəniş 800 manat olacaq. 2019-cu ildən əvvəl salınan plantasiyalar üçün əmsal dəyişməyib. Bundan əlavə, çəltik əkinləri üçün də əmsal 1,8-dən 1,9-a, subsidiya məbləği 380 manatdan 380 manata çatdırılıb.

Maraqlı bir məqam şaftalı, naringi və ərək bağlarına görə də subsidiyanın verilməsinə başlanmasındır. Şuranın qərarı ilə 2023-cü il sentyabrın 1-dən 2024-cü il mayın 31-dək salınan şaftalı, nektarin və ərək bağlarının hər hektarı üzrə əmsal 40-a, ödəniləcək subsidiya məbləği isə 4000 manata bərabər müəyyən olunub.

Şabalıd bağları istisna olmaqla, damcı suvarma sistemi ilə təmin olunmuş meyvə bağlarının əmsalı 1,5 ödəniləcək subsidiya məbləği isə 300 manat müəyyən edilib.

2024-cü ildə əkin subsidiyasının verilməsi üçün "Aqrar sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq sığortalımalı olan bitkilərə buğda, arpa, qarğıdalı, çəltik, çay, limon və fındıq bitkiləri aid edilib.

Artıq Azərbaycanda fermerlərə payızlıq əkinlər və çoxillik əkmələrə görə subsidiyaların ödənişinə başlanılıb. KTN-dən verilən məlumata əsasən, subsidiyaları nazirlik yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi (AKİA) dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödəyir. İlkin mərhələdə 2023-2024-cü təsərrüfat ili üzrə 536 702 əkin bəyanı əsasında 263 992 fermerə ümumilikdə 109 milyon 517 min manat əkin subsidiyası ödənilib. Subsidiya ödənişləri pa-

Aqrar sektorda subsidiyanın məqsədi dəyişir - inkişaf sürəti artacaqmı...

İxracda artım olsa da, ötən ilin yekununda bitkiçilik məhsullarının əksəriyyəti üzrə istehsalda azalma qeydə alınıb

yızlıq əkinlər və çoxillik əkmələrə görə bəyan edilmiş 543 298 hektar sahəni əhatə edir.

Xatırladaq ki, ötən il fevralın əvvəllərində 189 946 əkin bəyanı üzrə 93 904 fermərə 48 milyon 636 min manat ilkin əkin subsidiyası ödənilmişdi. Ödənişlər 258 349 hektar əkin sahəsini əhatə edirdi. Bu isə o deməkdir ki, cari ildə ilkin mərhələdə subsidiya ödənişi alan fermerlərin sayı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,8 dəfə, subsidiya vəsaitinin miqdarı 2,3 dəfə, əkin sahəsinin həcmi 2,1 dəfə, ödəniş edilən bəyanların sayı 2,8 dəfə çoxdur.

Nazirlik bildirir ki, subsidiya ödənişlərinin sürətli köçürülməsinə müsbət təsir edən amillərdən biri də fermerlərin çıxarış sənədlərini əldə etməsidir. Belə ki, "Torpaq münasibətlərinin tənzimlənməsi ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında" ölkə Prezidentinin 7 oktyabr 2021-ci il tarixli fərmanına uyğun olaraq gələn il yanvarın 1-dən başlayaraq subsidiyaların torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət, icarə və ya istifadə hüquqlarına dair daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən Çıxarış sənədi əsasında verilməsi nəzərdə tutulub. Bununla əlaqədar Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi bu sahədə fermerlərin məlumatlandırılması, vətəndaşların torpaqdan istifadə hüququna dair sənədlərində mövcud

çatışmazlıqların aradan qaldırılması və pay torpaqları üzərində mülkiyyət hüquqlarının rəsmiləşdirilməsinin başa çatdırılması ilə bağlı işlərin sürətləndirilməsi üçün aidiyyəti qurumlarla birlikdə müvafiq addımlar atır. Bunun nəticəsində torpaq sənədlərinin əksəriyyəti hazırda çıxarış sənədləri ilə əvəzlənib və 2023-2024-cü təsərrüfat ilində Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemində (EK-TİS) inteqrasiya edilib.

AKİA əkin bəyanlarının monitorinqini başa çatdırdıqca ödənişləri həyata keçirir. Monitorinqlərin müddəti və mərhələləri bəyanların uyğunluğundan, fermer sahələrindən, əkilmiş bitkinin növündən asılıdır. Qanunvericiliyə əsasən, fermerlər karta köçürülmüş vəsaitin 25 faizini nağdlaşdıraraq, 75 faizini isə qeyri-nağd qaydada mineral gübrə, biohumus, sertifikatlı gübrə, pestisid ala bilərlər, habelə torpaqların aqrokimyəvi analizinin aparılmasına, çoxillik əkmələrdə müasir suvarma sistemlərinin və dirəklərin alınmasına və qurulmasına sərf edə bilərlər.

Onu da bildirək ki, Azərbaycanda aqrar subsidiya mexanizmindən əlavə, kənd təsərrüfatı istehsalçıları dəstəkləmək üçün digər mexanizmlər də tətbiq olunur. Lakin ölkədə aqrar sektorun yüksək inkişafından danışmaq hələ ki

mümkün deyil. Doğrudur, aqrar məhsulların ixracında artım davam edir. İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi "İxrac icmaları"nın fevral sayının ilkin rəqəmlərinə görə, 2024-cü ilin yanvar ayı ərzində Azərbaycanın ümumi ixracı 1,8 milyard ABŞ dolları, qeyri-neft sektoru üzrə ixrac isə 222 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Bu isə o deməkdir ki, yanvar ayında ölkənin ümumi ixracı 100 milyon dollar (ötən ilin yanvarında 1,9 milyard dollar olub), o cümlədə qeyri-neft ixracı 62,5 milyon dollar (284,5 milyon dollar) azalıb.

Mərkəz bildirir ki, 2024-cü ilin yanvar ayı ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixrac ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 9,5 faiz artaraq 70,4 milyon ABŞ dollarına bərabər olub. Ay ərzində bitki və heyvan mənşəli piylər və yağların ixracı 31,9 faiz, meyvə-tərəvəz ixracı 21,2 faiz artıb.

Cari ilin yanvar ayı ərzində aqrar və aqrar-sənaye məhsulları üzrə birgə ixracın statistik dəyəri 10,5 faiz artaraq 74,1 milyon ABŞ dolları təşkil edib.

İxracda artım olsa da, ötən ilin yekununda bitkiçilik məhsullarının əksəriyyəti üzrə istehsalda azalma qeydə alınıb. Dövlət Statistika Komitəsinin hesabatına əsasən, ötən il buğda istehsalında cüzi artım olub. Ölkə üzrə əkin

sahələrindən 1010,5 min ton və ya 2022-ci ilə nisbətən 5,9 faiz az kartof, 1825,6 min ton (0,1 faiz çox) tərəvəz, 438,2 min ton (6,6 faiz az) bostan məhsulları, 1261,3 min ton (0,7 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 224,5 min ton (5,6 faiz çox) üzüm, 1,1 min ton (12,3 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 29,3 min ton (0,2 faiz az) günəbaxan, 219,8 min ton (1,3 faiz az) şəkər çuğunduru, 6,3 min ton (24,9 faiz çox) tütün və 276,1 min ton (14,4 faiz az) pambıq yığılıb.

M.Məmmədov deyir ki, Azərbaycan hökuməti işğaldan azad edilmiş ərazilərdən maksimum həcmdə məhsul götürməyə, regionun kənd təsərrüfatı potensialından daha effektiv istifadə etməyə fokuslanıb: "Qarabağın ərazisi ciddi araşdırılmalıdır. Bunun üçün nazirliyin institutları araşdırmalara cəlb edilib. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə mina təhlükəsi olan bölgələr var. Minatəmizləmə Agentliyindən (ANAMA) siyahılar daxil olduqca əkin əraziləri müəyyən ediləcək".

Bundan başqa, nazirin sözlərinə görə, hazırda həmin ərazilərdə su mənbələri müəyyən edilir: "Su ilə təmin edilə biləcək ərazilərə əkin planlanması həyata keçirilə bilər. Gücü daha çox ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə, fermerlərin gəlirlərinin artmasına, eyni zamanda daha dəyərli məhsulların istehsalına verəcəyik. Dəyər zəncirinə baxsaq daha çox meyvə və tərəvəz istiqamətlidir. Bu, bütün Azərbaycan üçün nəzərdə tutulur".

M.Məmmədov bildirir ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrində mövcud olan təqribən 350 min hektar örüş-otlaq sahələri, elverişli təbii şərait burada heyvandarlığın inkişafı üçün də geniş imkanlar yaradır: "İlkin hesablamalar göstərir ki, bu ərazilərdə iribuynuzlu heyvanların sayının təqribən 430 min başa, xırdabuynuzlu heyvanların sayının isə 1,6 milyon başa çatdırılması mümkündür. Bunun hesabına bölgədə təqribən 45

min ton et və 240 min ton süd istehsalı proqnozlaşdırılır ki, bu da idxalın əvəz edilməsi və ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ötlik və südlük istiqamətli heyvandarlıqla yanaşı, bölgədə tarixən mövcud olan baramaçılıq və anıclıq ənənələrinin, həmçinin atçılığın bərpası da diqqət mərkəzindədir. Aparılmış qiymətləndirmələrə görə, regionda kənd təsərrüfatı istehsalının bərpası hesabına ölkə üzrə ümumi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı 8-10 faizdən çox artacaq".

Aqrar sahənin inkişafında mühüm rol oynayan sığorta mexanizminin əhatə dairəsinin genişlənmə sürəti qənaətbəxş hesab oluna bilər. KTN-dən açıqlanan məlumata görə, 2023-cü ildə Azərbaycanda sığortalı əkinlərin sahəsi 380 476 hektar olub ki, bu da 2022-ci ilə müqayisədə 43 faiz çoxdur. Ötən il bitkiçilik sahəsindən toplanmış sığorta haqlarının məbləği 13 milyon manat təşkil edərək əvvəlki ilin göstəricisini 4,2 milyon manat və ya xud 48 faiz üstələyib. Nəticədə fondun bitkiçilik üzrə qarşılığı sığorta təminatı yarım milyard manatı keçərək 506 milyon manata yüksəlib.

2023-cü ildə aqrar sığorta mexanizmi vasitəsilə 6 500 baş iribuynuzlu, 1300 baş xırdabuynuzlu olmaqla ümumilikdə 7 800 baş kənd təsərrüfatı heyvanı sığorta edilib, 3,9 milyon manat sığorta haqqı toplanıb. Heyvanların sığortası üzrə sığorta təminatının məbləği 36 milyon manat təşkil edib. 2023-cü ildə kənd təsərrüfatı heyvanlarının sığortası üzrə 910 min manat sığorta ödənişi edilib.

Aqrar sığorta vasitəsilə əkin sahələri, kənd təsərrüfatı heyvanları və balıqçılıq təsərrüfatları sığorta edilir. Bitkiçilik sığortasına taxıl və tarla bitkiləri, meyvə bağları, texniki bitkilər, tərəvəz və bostan bitkiləri, heyvanların sığortasına isə iri və xırdabuynuzlu heyvanlar - inək, camış, qoyun və keçi təsərrüfatları daxildir.

□ Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan iki aydan da az bir müddətdə İrəvanda ABŞ səfiri Kristina Kuin ilə ikinci dəfə bir araya gəlib. Rəsmi məlumata görə, görüş zamanı əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib. Paşinyan ikitərəfli əlaqələrin inkişafının vacibliyini qeyd edib və Ermənistanda “demokratik islahatların” həyata keçirilməsində ABŞ-ın rolunu vurğulayıb.

O, həmçinin bəyan edib ki, İrəvan ABŞ-ın Ermənistan-Azərbaycan sülh prosesi çərçivəsində söyləmələri və regionda sabitliyin bərqərar olması istiqamətində atdığı addımları yüksək qiymətləndirir. “Həmsöhbətlər habelə Cənubi Qafqazda gedən proseslər və regional kommunikasiyaların blokadadan çıxarılması imkanları ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar”, - qeyd olunub.

Maraqlıdır ki, eyni gündə baş nazirin müavini Mqer Qriqoryan da amerikalı səfiri qəbul edib. “Görüş zamanı Ermənistan-Amerika əməkdaşlığının gündəliyi ilə bağlı bir sıra məsələlər müzakirə olunub. Tərəflər Amerika biznesinin Ermənistanda olmasının vacibliyini vurğulayıblar. Bu kontekstdə baş nazirin müavini Ermənistanda ən cəlbəedici investisiya mühitinin təmin edilməsi üzrə görülən işləri təqdim edib. Həmsöhbətlər regionda baş verənlərlə bağlı da fikir mübadiləsi aparıblar”, - rəsmi açıqlamada bildirilir.

Görəsən, ABŞ səfiri ilə təmasların intensivləşməsi nə ilə bağlıdır - Rusiya amili ilə, sülh danışıqlarının Vaşinqton formatını bərpa etmək cəhdi ilə, Azərbaycana qarşı hansısa sərhəd təxribatı hazırlığı ilə, yoxsa...

Yada salmaq ki, az öncə “Qraparak” erməni nəşri iddia etmişdi ki, Birləşmiş Ştatlar hökuməti N.Paşinyandan narazıdır və hətta Təhlükəsizlik Şurasının katibi, qatı antirusiyaçı Armen Qriqoryanı ona varis qismində görür. “Əgər Paşinyan Qərbin tələblərini yerinə yetirməyə, Azərbaycanla sülh sazişi imzalamaqdan imtina etsə və Rusiyaya qarşı aydın siyasət yürütməyə, o zaman onun yerinə Armen Qriqoryanın gəlməsi mümkündür. Hansı ki, öz planlarını tərəddüd etmədən və böyük məmnuniyyətlə reallaşdıracaq”, - nəşr yazmışdı və onu da əlavə etmişdi ki, əgər komandaxili müzakirələrdə Paşinyan əvvəllər bu ssenarini ciddi qəbul etmirdisə, indi Qriqoryanın Qərblə “müstəqil oyunu”ndan narahat olmağa başlayıb.

Politoloq Yusif Bağırzadə “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, Nikol Paşinyanı hakimiyyətə gətirən güclərin başında ABŞ-ın dayandığı heç kimsə deyil. Bu da təbiidir. Dünyada ikinci ən böyük səfirliyi məhz Ermənistanda olan ABŞ bütün imkanlarını səfərbər edərək anti-Rusiya mövqeyi ilə seçilən, istər jurnalistlik fəaliyyətində istərsə də ondan sonrakı siyasi fəaliyyəti zamanı davamlı şəkildə Ermənistanın Rusiyanın təsir dairəsindən çıxmasının vacibliyini qeyd edən birini hakimiyyətə gətirməkdə maraqlı idi və bunu da etdi. Paşinyana öz mövqelərini möhkəmləndirmək üçün müəyyən zaman intervalı tanındıqdan sonra indi ondan götürdüyü öhdəliklərin icrası tələb olunur: “Paşinyan da öz növbəsində addım-addım olsa da bu öhdəliklərin icrası istiqamətində müəyyən addımlar atır. KTMT-nin tədbirlərinin faktiki olaraq boykot edilmə-

Paşinyan ABŞ səfiri ilə niyə tez-tez görüşür? - sensasion səbəb

Politoloq: “Vaşinqton gələcəkdə Rusiyadan boşalacaq yerin hər hansı başqa bir qüvvə deyil, məhz ABŞ tərəfindən doldurulmasını istəyir”

si, Putini də hədəfə alan Roma Statutuna qoşulma ilə bağlı atılan addımlar, Rusiyaya hədəfə alan açıqlamalar, rəsmi Kremlin bütün etirazlarına baxmayaraq Avropa İttifaqının müşahidə missiyasının regiona yerləşdirilməsi, ABŞ-la hərbi təlimlər buna əyani misaldır.

Bütün bunları nəzərə alaraq Paşinyanın qısa bir zaman ərzində ABŞ səfiri Kristina Kuin ilə bir araya

gəlməsi təəccüblü görünməyə bilər. Təbii ki, bu görüşlərdə müzakirə olunan məsələlər rəsmi olaraq elan olunduğu kimi, heç də özündə hansısa demokratik islahatların həyata keçirilməsini ehtiva etmir. Əgər belə olsaydı, ABŞ ən azından bir dəfə Ermənistanda insan hüquqlarının vəziyyəti, siyasi məhbuslar, jurnalistlərin həbsi ilə bağlı məsələlərlə əlaqəli mövqe ortaya qoyar

və rəsmi İrəvana bu və ya digər şəkildə etirazını bildirərdi”.

Politoloqun sözlərinə görə, hər kəsə aydındır ki, ABŞ-a Ermənistanda hansısa demokratik islahatlar deyil, məhz özünün maraqlarının təmin olunması vacibdir. Bu maraqlar isə Rusiyanın regiondan sıxışdırılıb çıxarılmasını ehtiva edir: “ABŞ eyni şəkildə Ermənistanın Fransa və ümumiyyətlə, Avropa İttifaqı ilə münasibətlərinin də öz nəzarəti altında həyata keçirilməsini istəyir. Başqa sözlə desək, Vaşinqton gələcəkdə Rusiyadan boşalacaq yerin hər hansı başqa bir qüvvə deyil, məhz ABŞ tərəfindən doldurulmasını istəyir. Odur ki, Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normallaşmasında da Vaşinqton formatına üstünlük verilməsində maraqlıdır.

Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, bizlər yaxın gələcəkdə Ermənistanın ABŞ-ın maraqlarının təmin olunması istiqamətində daha qəti addımlar atacağına şəhidlik edəcəyik”.

Politoloq həmçinin qeyd etdi ki, ABŞ Rusiyanın Ermənistanda hakimiyyət dəyişikliyi reallaşdırma bilməməsi üçün Paşinyan iqtidarı ilə əlaqələri intensivləşdirib.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

ATƏT yanındakı daimi nümayəndəliyimizdən Ermənistana sərt cavab

Azərbaycanın bütün əraziləri üzərində suverenliyini bərpa etməsindən və qanunsuz rejimin özünü buraxmasından sonra Ermənistan nümayəndə heyəti, nəhayət, yeni realıqla barışmalı və götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməyə fokuslanmalıdır.

APA xəbər verir ki, Azərbaycanın ATƏT yanındakı daimi nümayəndəliyinin Ermənistan nümayəndə heyətinə cavab bəyanatında belə qeyd olunub.

Bəyanatda bildirilib ki, Azərbaycana qarşı təcavüzkar müharibəyə başlamağa görə tam məsuliyyət daşıyan və beynəlxalq hüququ, eləcə də ATƏT prinsiplərini pozaraq Azərbaycanın ərazilərinin 20 faizini işğal etmiş Ermənistan başqalarına insan hüquqlarından, hüquq və tarixdən qaynaqlanan məsələlərdən müəhləyə oxuya biləcək sonuncu ölkədir: “Azərbaycanın bütün ərazisi üzərində suverenliyini bərpa etməsi və Ermənistan tərəfindən keçmiş işğal altındakı ərazilərdə yaradılmış qanunsuz “Miki Maus” rejiminin

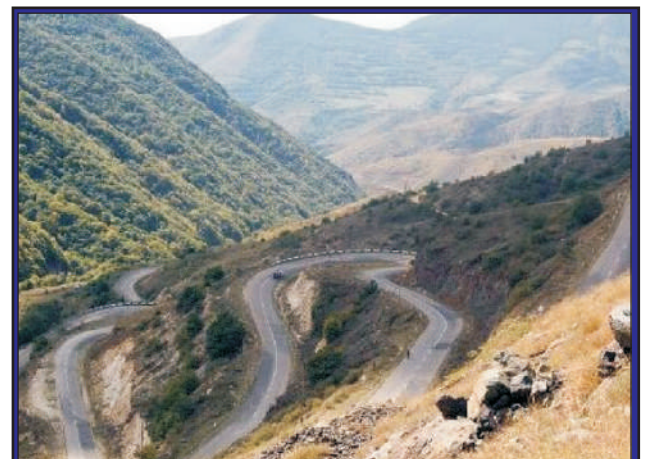
özünü buraxmasından sonra Ermənistan nümayəndə heyəti, nəhayət, yeni realıqlı qəbul etməli və onunla barışmalı, bir-birinin suverenliyi və ərazi bütövlüyünü qarşılıqlı tanımağa və hörmətə əsaslanan dövlətlərarası əlaqələrin üç xətti normallaşması ilə götürdüyü öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə fokuslanmalıdır”.

Bəyanatda o da vurğulanır ki, Ermənistan nümayəndə heyəti Qarabağın erməni sakinlərinin bölgəni tərk etməsi

nin arxasındakı real səbəbləri öz ölkələrinin 30 illik işğal siyasətlərində axtarmalıdır.

Bildirilib ki, Ermənistan rəsmiləri Qarabağın Ermənistanın anneksiyası istəklərinə bəraət qazandırmaq məqsədilə açıq şəkildə Azərbaycana qarşı etnik uyğunsuzluq və nifrət ideyalarını təşviq ediblər. “Ermənistan, nəhayət, anlaşılmalıdır ki, yalnız suverenlik və ərazi bütövlüyünü qarşılıqlı tanımağa əsaslanan Azərbaycanla sülh və yaxşı qonşuluq

münasibətləri regional təhlükəsizliyi təmin edə, etimad inşa edə və Azərbaycan ərazilərinin təxminən 30 illik işğalının nəticələrinin aradan qaldırılmasının, Ermənistandan çıxarılan azərbaycanlılar da daxil olmaqla, bütün köçkünlərin təhlükəsiz və könüllü qayıdışının şərtlərini formalaşdırmaqla. Lakin Ermənistan nümayəndə heyətinin bugünkü bəyanatları Ermənistanın məhz bundan qorxdığını göstərir”, - bəyanatda qeyd olunub.

“Zəngəzur dəhlizi iqtisadi artım və yeni iş yerlərinin açılmasına səbəb olacaq”

Zəngəzur dəhlizinin açılması ilk növbədə orta və uzunmüddətli sabitlik üçün mühüm beynəlxalq amildir. “APA-Economics” xəbər verir ki, bu barədə SOCAR prezidentinin müşaviri Elçin Ağakişiyev “Drilling Caspian” konfransında çıxışı zamanı bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu həm iqtisadi rifahı təmin edəcək, həm də Ermənistan üçün bir çox imkanlar yaradacaq.

“İkincisi isə Gürcüstanla birlikdə biz regional miqyasda beynəlxalq trafik üçün rəqabət apara, bu sahədə ümumi əməliyyatların həcmi artır, münaqişələrə sülh və sabitliklə son verə bilərik”, - Elçin Ağakişiyev qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, bundan sonra iqtisadi artım və yeni iş yerləri də olacaq.

Astara rayonunda altı yaşlı uşaq qızılca dan ölüb. Hadisə rayonun Maşxan kəndində baş verib. Belə ki, kənd sakini - 2018-ci il təvəllüdlü Y.Ə.-də dörd gün əvvəl qızdırma olub. Valideynləri onu xəstəxanaya aparıb və müalicə təyin edilib. Buna baxmayaraq, uşağın hərarəti enməyib, əksinə, vəziyyəti daha da pisləşib.

Dünən işə təcili yardım xidməti ilə uşaq yenidən xəstəxanaya aparılıb. Lakin onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır. Ötən gün daha bir nəfər qızılca dan vəfat edib. Cəlilabad rayon Alar kənd sakini, 2010-cu il təvəllüdlü İbayev Yusif Bəhruz oğlu qızdırma əlamətləri ilə xəstəxanaya aparılıb da, vəfat edib.

Bəs 2024-cü ilin ilk 40 gününün tendensiyası nə deyir,

Uşaq qənimi qızılca nə vaxt bitəcək - tüğyan edən virusların adı

ÜST və UNICEF-dən həyəcan təbili; yoluxmalar artır, peyvəndləmə isə...

uşaqlıqda peyvəndləmə nisbətlərinin aşağı olması ilə bağlıdır.

"Təəccüblüdür ki, indiki nəsill valideynlər bir vaxt qızılcaya qarşı peyvənd olunublar. Və praktiki olaraq xəstələnmədilər. Amma bu gün valideynlər nədənsə övladlarının peyvənd edilməsinə ehti-

və interferonogenez laboratoriyasının müdiri Feliks Erşov bildirib ki, hadisələrin axını gənc valideynlərin şüurundan asılı olacaq.

UNICEF-dən işə bildirilir ki, COVID-19 pandemiyası müddətində peyvəndləmənin azalması nəticəsində Avropa və Mərkəzi Asiyada qı-

xunduqda virusa yoluxa bilərlər.

Qızılca virusu havada iki saata qədər qala bilər. Onun yoluxuculuğu o qədər yüksəkdir ki, bir nəfər bu xəstəliyə yoluxubsa, ona yaxın olan və qızılcaya qarşı immuniteti olmayan insanların 90%-ə yaxını yoluxa bilər.

Kürdəmirdə dəhşət: anasını və kəndlisini öldürdü, bir nəfəri isə yaraladı

Kürdəmir sakini anası və kəndlisini qətlə yetirib, bir nəfəri isə yaralayıb. DİN-in mətbuat xidmətinin regional qrupundan APA-ya verilən məlumata görə, fevralın 9-da saat 12 radələrində Kürdəmir rayonunun Şıxımlı kənd sakini, 1981-ci il təvəllüdlü İlham İsa oğlu Aliyev yaşadığı evdə anası, 1949-cu il təvəllüdlü Nəsimə Soltan qızı Aliyevaya və həmkəndlisi, 1970-ci il təvəllüdlü Vüqar Davud oğlu Məmmədova, daha sonra isə kənd ərazisində digər bir həmkəndlisi, 1980-ci il təvəllüdlü Famil Oqtay oğlu Şükürova kəsici-deşici alətlə xəsarətlər yetirib.

Hadisə nəticəsində Nəsimə Aliyeva və Famil Şükürov ölüb, Vüqar Məmmədov isə müxtəlif dərəcəli xəsarətlər alıb.

Hadisəni törədən şübhəli şəxs polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

Araşdırmalar aparılır.

ölüm halları getdikcə azalır, yoxsa? Uşaq qənimi virus nə vaxt dayanacaq? Hazırda ölkədə boyu daha hansı viruslar tüğyan edir? Ölkə ərazisində müşahidə olunan və qış fəslinə xas olmayan mülayim-isti hava şəraiti yoluxmalarla necə təsir edə bilər?

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı da (ÜST) həyəcan təbili çalır. ÜST ötən il Avropada qızılcaya yoluxma hallarının 45 dəfə artdığını bildirdi. 2022-ci ildə 941, 2023-cü ildə 42,200 hadisə qeydə alınıb. Peyvənd qızılca dan qorunmaq üçün ən təsirli strategiyadır. Peyvənd olunduqdan sonra qızılcaya yoluxma ehtimalı çox aşağı olur və insan ömürlük qorunmuş sayılır. Bununla belə, peyvənd olunmuş hər 100 nəfərdən biri virusa məruz qaldıqda hələ də qızılca xəstəliyinə tutula bilər.

ÜST mütəxəssisləri bildirirlər ki, Avropada qızılca xəstəliyinin yayılması COVID-19 pandemiyası səbəbindən

yaxı olmadığını düşünür. Hazırda qızılcaya yoluxanların əksəriyyəti müxtəlif yaşlarda olan uşaqlardır", - deyir **tibb elmləri doktoru Aleksandr Marçenko** qeyd edib. O qeyd edib ki, bu gün qızılca ilə bağlı epidemioloji vəziyyət qeyri-sabitdir və narahatlıq doğurur: "Axı indi qədər bu virus üçün xüsusi bir müalicə təklif edilməyib, bundan yalnız dayanıqlı immunitet xilas edə bilər. Hər halda, qızılca ilə bağlı epidemioloji vəziyyət Rospotrebnadzor və Rusiya Federasiyası Səhiyyə Nazirliyinin nəzarəti altındadır. Beləliklə, biz epidemiya əleyhinə tədbirlər görməliyik. Lakin gec-tez həmin immunitet təbəqə və ya kollektiv immunitetin lazımı səviyyəsi əldə olunacaq ki, bu da gələcəkdə bu epidemioloji vəziyyətin inkişafına imkan verməyəcək", - epidemioloq əmin edib.

Virusoloq alim, N.F.Qamaleya Epidemiologiya və Mikrobiologiya Elmi-Tədqiqat İnstitutunun interferonlar

qızılcaya yoluxma halları artmaqdadır. QPM peyvəndi ilə tam peyvənd olunmamış uşaqlar pnevmoniya, ömürlük beyin zədələnməsi, eşitmə qabiliyyətinin itirilməsi və hətta ölümə nəticələnə bilən qızılca virusuna yoluxma riski ilə üzləşir.

Dünyadakı həkimlərin və alimlərin böyük əksəriyyəti QPM peyvəndini məsləhət görür və peyvəndin təhlükəsizliyinə və effektivliyinə inanır. QPM peyvəndi uşağı qızılca, parotit və məxmərəkə qarşı qoruyur. UNICEF mütəxəssisləri bir neçə virusun yarada biləcəyi təhlükələr barədə xəbərdarlıq edirlər. Qeyd edilir ki, qızılca yüksək yoluxduruculuğa malik virus mənşəli bir xəstəlikdir. O, yoluxmuş şəxsin öskürməsi və ya asqırması zamanı yayılaraq başqalarına keçə bilər. Digər insanlar çirkənlənmiş hava ilə nəfəs alanda və ya virusun olduğu səthə toxunduqdan sonra göz, burun və ya ağıza to-

Bir çox insanlar xəstəlik yoluxmuş şəxsin dərisində olan səpgilərə səbəb olduqda ondan xəbərdar olur. Lakin qızılca həm də yüksək hərarət, öskürək və burun axmasına da səbəb ola bilər. Ağır hallarda, o, pnevmoniya, tənəffüs və nevroloji ağır vəziyyətlərə səbəb olur və ölümə nəticələnə bilər.

Qızılcanın simptomları virusla təmasdan 7-14 saat sonra başlayır və adətən yüksək hərarət, öskürək, burun axması və gözlərdə sulanma ilə təzahür edir. Qızılca səpgiləri ilk simptomlardan 3-5 gün sonra başlayır. Uşağı qızılca dan qorumağın ən yaxşı yolu onun QPM (qızılca-parotit-məxmərək) peyvəndi almasını təmin etməkdir.

Parotit yüksək yoluxduruculuğa malik virus mənşəli xəstəlikdir. Yoluxmuş şəxs yanımda öskürdükdə və ya asqırdıqda biz də yoluxa bilərik. O, həmçinin yoluxmuş bir şəxs burnuna və ya ağızına

toxunduqdan sonra başqa birinin toxuna biləcəyi səthə toxunduqda da yayılır.

Simptomlar çox vaxt yüngül olur və adətən bir neçə gündən sonra başlayır. Ən çox nəzərəçarpan simptomlar yanaqlarda şişkinlik və qulaq və çənə arasındakı nahiyyədə boyun ağrısıdır. Digər simptomlara baş ağrısı, yüngül hərarət, iştahsızlıq, boğaz ağrısı və çeynəmədə ağrı hissi daxildir.

Lakin parotit ciddi fəsadlara, o cümlədən eşitmə qabiliyyətinin itirilməsinə, ürək problemlərinə və baş beyin və onurğa beyninin zədələnməsinə gətirib çıxara bilər. Parotitin müalicəsi yoxdur.

Övladlarımızı parotitdən qorumağın ən yaxşı yolu onların peyvənd edilməsini təmin etməkdir. QPM (qızılca-parotit-məxmərək) bir inyeksiya vasitəsilə uşaqlarımızı hər üç xəstəlikdən qoruya bilən, inanılmaz dərəcədə təhlükəsiz, kombine edilmiş vaksindir. Məxmərək virus mənşəli yoluxucu infeksiyadır. Yoluxmuş şəxs yanımda öskürdükdə və ya asqırdıqda biz də yoluxa bilərik. O, həmçinin yoluxmuş bir şəxs burnuna və ya ağızına

xunduğumuz və sonra gözü-
müzə, ağızımıza və ya burnu-
muza toxunduğumuz zaman
da bu infeksiya yayılır.

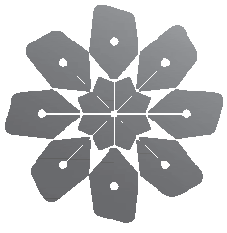
Məxmərək keçmişdə "alman qızılcası" adlandırılırdı. Bəziləri indi də onu bu cür adlandırırlar. Lakin ona qızılcanı törədən virus səbəb olmur.

Məxmərəkə yoluxan az yaşlı uşaqlarda adətən 2-3 həftə sonra yüngül simptomlar meydana gəlir. Ən çox rast gəlinən simptom bədən nahiyyələrində qırmızı səpginin meydana çıxmasıdır. Digər simptomlara yüngül qızdırma, ürəkbulanma və yüngül konyunktivit daxildir.

Son günlər əhali arasında azyaşlıların göy öskürək infeksiyasına da yoluxduğu bildirilir.

Göy öskürək xəstəliyinin əlamətləri və yayılma yollarından danışan Səhiyyə Nazirliyinin mütəxəssis-eksperti, pediatr Nigar Bayramova ATV-yə bildirib ki, bakterial infeksiya hava damcı yolu ilə yayılır: "Bu dövrdə uşaqlarda asqırma, öskürmə, burun axması və qızdırma kimi simptomlar müşahidə edilir. Əzəlliklə gecə boğulma şəklində öskürəklər olur".

□ **Afaq MİRƏYİQ,**
"Yeni Məsəvat"

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi

Qırmızı dənizdə gəmilərin hərəkətinə yaranan məhdudiyyətlər Avropanın ənənəvi ticarət yollarından kənarda, həm də Rusiyadan keçməyən marşrutlara diqqətini artırır. Yanvarın son günlərində Brüsseldə keçirilən "Aİ-Mərkəzi Asiya nəqliyyat investisiya forumu" çərçivəsində açıqlanan məlumatdan aydın olur ki, Avropa İttifaqı Çindən Avropaya yükdaşımalara üçün Mərkəzi Asiya, Xəzər dənizi Azərbaycan, Gürcüstandan keçən Transxəzər nəqliyyat dəhlizinin inkişafına 10 milyard avro vəsait ayırır. Bu addım "Orta dəhliz" də adlandırılan layihənin perspektivlərinə dair gözləntiləri daha da artırır.

Avropa İttifaqının layihəyə dəstəyi açıqlandıqdan sonra dəhliz iştirakçısı olan ölkələr də inkişafa mane olan amillərin aradan qaldırılması üçün fəaliyyətləri intensivləşdiriblər. Bugünlərdə Azərbaycan və Qazaxıstan 2022-2027-ci illər üçün "dar boğazlar"ın aradan qaldırılması və "Orta dəhliz"in (Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu) inkişafı üzrə Yol Xəritəsinin icrasının fəallaşdırılması barədə razılığa gəliblər. Qazaxıstan Nəqliyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətinin bununa bağlı yaydığı məlumatda qeyd olunur ki, bu məsələ Dəmir Yolu və Su Nəqliyyatı Komitəsinin sədr müavini Kasım Tlepova Azərbaycanın Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin nümayəndələri arasında aparılan danışıqlarda müzakirə olunub.

Qeyd edilib ki, danışıqlar zamanı tərəflər ikitərəfli əməkdaşlığın əsas məsələlərini müzakirə ediblər. Tərəflər həmçinin üçüncü ölkələr üçün icazə kvotasının artırılması, Kurik limanında dibi-dərinləşdirmə işlərinin aparıl-

ması zərurəti, vaqonların yüklənməsini və boşaldılmasını təmin edən lokomotivlərin sayının artırılması məsələlərini də müzakirə ediblər.

"Dar boğazlar"ın aradan qaldırılması və Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun inkişafı üzrə Yol Xəritəsinin icrası çərçivəsində tərəflər dəhlizin imkanlarının genişləndirilməsi üzərində fəal işləyirlər. Qazaxıstan rəsmisi bildirib ki, ölkəsi regionda nəqliyyat və tranzit potensialının inkişafı və nəqliyyat dəhlizlərinin müasirləşdirilməsi üçün səylər göstərir.

Xatırladaq ki, "Orta dəhliz" 2014-cü ilin fevralında Azərbaycan, Qazaxıstan və Gürcüstanın müvafiq strukturlarının iştirakı ilə yaradılıb. Daha sonra layihəyə Ukrayna, Rumıniya və Polşa qoşulub. Hazırda marşrut Çin-Qazaxıstan sərhədindən başlayır və Qazaxıstan, Xəzər dənizi, Azərbaycan və Gürcüstan ərazisindən keçərək Avropaya qədər uzanır. Bütün marşrut üzrə vahid tarif yaradılıb və "bir pəncərə" prinsipi tətbiq edilir.

Rusiyanın Ukraynaya hü-

Iqtisadiyyat

ÜSAVAT
N 26 (8399) 10 fevral 2024

"Orta dəhliz" ölkələri fəallaşdırıb - səbəb Sürətli olan daha çox pay alacaq

cumundan sonra daha da aktuallaşan Transxəzər dəhlizinin inkişafı istiqamətində atılan addımlar öz bəhrəsini verir. Belə ki, rəsmi məlumata əsasən, 2023-cü ildə Azərbaycanın dəmir yolları ilə 18 milyon tondan çox ümumi yük, 7 milyon tona yaxın tranzit yükü daşınıb. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin yaydığı məlumata görə, 2022-ci ilə müqayisədə Azərbaycan üzərindən daşınan tranzit yüklərin həcmi 80 faizə yaxın artıb.

Beynəlxalq nəqliyyat bağlantısı olan "Orta dəhliz" üzrə tranzit yüklərin həcmi artırılması və səmərəli idarə

olunması məqsədilə Azərbaycan, Qazaxıstan və Gürcüstan dəmir yolları arasında Birgə Müəssisə yaradılıb. Çin mənşəli yüklərin Orta dəhlizlə Azərbaycan üzərindən daşınması bərpa olunub. Bu məqsədlə konteyner daşıma-
larının blok qatar şəklində salınması və təyinatı üzrə birbaşa göndərilməsi təmin olunub. Çindən idxal və tranzit yükü ilə yola düşən konteyner blok qatarlar Orta dəhlizlə ortalama 8-10 gün ərzində ölkəmizə çatıb ki, bu da ənənəvi marşrutlarla çatdırılma vaxtından təxminən iki dəfə (15-18 gün) azdır.

Avropa Yenidənqurma və

İnkişaf Bankı (EBRD) "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-yə (ASCO) kredit ayırıb. İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovun "X" sosial şəbəkəsindəki hesabında yaydığı məlumata görə, bankla QSC arasında imzalanmış sənədin icrası "regional kommunikasiyaların və ticarət əlaqələrinin gücləndirilməsinə, tranzit yüklərinin daşınmasının artırılmasına və marşrut istiqamətlərini şaxələndirməklə rəqabətqabiliyyətinin yüksəlməsinə töhfələr verəcək".

EBRD-dən verilən məlumata görə, ASCO-ya 42 milyon ABŞ dolları (38,71 mil-

yon avro) məbləğində kredit ayrılıb. Layihənin ümumi dəyəri 60 milyon ABŞ dolları təşkil edir.

Bildirilir ki, EBRD bu vəsaitin ayrılması ilə Asiya və Avropa arasında nəqliyyat əlaqələrinin şaxələndirilməsinə töhfə verir: "ASCO ayrılan krediti beynəlxalq sülarda quru yüklərin daşınması və ticarət donanmasının fəaliyyətini genişləndirmək üçün iki ədəd "Handysize" tipli quru yük gəmisinin alışına sərf edəcək. Məqsəd regional dəniz əlaqələrinin və ticarətinin gücləndirilməsinə dəstək verməkdir. Yeni gəmilər Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqazı global bazarlarla birləşdirən genişləndirilmiş Orta dəhliz boyunca Azərbaycanın həlledici halqa kimi ölkə mövqeyini möhkəmləndirməyə dəstək olacaq".

EBRD həmçinin gəmiçilik sektorunda dekarbonizasiya problemlərini daha yaxşı həll etmək və ASCO-nun dayanıqlılıqla əlaqəli ilk maliyyələşmə alətlərinə yol açmaq üçün şirkətin iqlim yönümlü korporativ idarəçiliyini və iqlimlə əlaqəli açıqlama siyasətlərini təkmilləşdirməkdə ona dəstək verəcək.

Bank hesab edir ki, ASCO regionun ən böyük gəmiçilik şirkətlərindən biri olaraq bu mühüm ticarət marşrutu boyunca dəniz əlaqələrinin gücləndirilməsində mühüm rol oynayır.

Azərbaycan yük donanması ilə yanaşı, Ələtdə yerləşən beynəlxalq dəniz ticarət limanının ötürücülük gücünün artırılması istiqamətində də fəal işlər görülür. Belə demək olar ki, Transxəzər dəhlizi boyunca artan yük həcmələrini ötürmək üçün infrastruktur baxımından Azərbaycan ən öndə olan ölkələrdən biridir.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Dünya SAKIT

Vahid inkasassiya mərkəzinin yaradılması müzakirə edilir

Azərbaycanda vahid inkasassiya mərkəzi yaradıla bilər.

"APA-Economics" bu barədə "Azərbaycan Banklar Assosiasiyası"na (ABA) istinadən xəbər verir. Məlumatla görə, fevralın 8-də vahid inkasassiya mərkəzinin yaradılması ilə əlaqədar İşçi Qrupun iclası baş tutub. İclasda bu sahədə Türkiyə Respublikasında fəaliyyət göstərən "Bantaş Nakit və Qiymətli Mal Taşıma və Güvenlik Hizmetleri" A.Ş. şirkə-

Azərbaycan Banklar Assosiasiyası

tinin nümayəndələri və İşçi Qrupda təmsil olunan bir neçə bankın nağd pul vəsaitlərinin daşınması sahəsində rəhbər məsul şəxsləri iştirak edib. Görüş zamanı vahid inkasassiya mərkəzinin yaradılması ilə bağlı müzakirələr apa-

rılıb, Bantaş şirkəti tərəfindən təqdimat edilmiş, bankların rəy və təklifləri dinlənilib.

Qeyd edək ki, ABA 1990-cı ildə kommersiya bankları tərəfindən təsis edilib. Hazırda 23 bank və 6 qeyri-bank kredit təşkilatı ABA-nın üzvüdür.

Gəncədə 12 yaşlı oğlan intihar edib

Gəncədə intihar hadisəsi baş verib.

APA-nın yerli bürosunun məlumatına görə, hadisə şəhərin Bağman adlanan yaşayış massivində qeydə alınıb.

2012-ci il il təvəllüdlü A.M. yaşadığı evdə özünü asıb. Azyaşlının meyiti yaxınları tərəfindən asılmış vəziyyətdə tapılıb. Hadisə yerinə hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları cəlb olunub.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Azyaşlı Gəncə şəhər M.P. Vəqif adına 8 nömrəli tam orta məktəbin VI sinif şagirdi olub.

Gəncə-Daşkəsən Regional Təhsil İdarəsi hadisə ilə bağlı məlumat yayıb. Məlumatda deyilir ki, A.M. bu gün günorta saatlarında yaşadığı evdə özünə qəsd edərək intihar edib. İntiharın səbəbləri məlum deyil. Faktla bağlı hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən araşdırma aparılır.

Ukrayna prezidenti Vladimir Zelenski Aleksandr Sırskini Ukrayna Silahlı Qüvvələrinin (AFU) Ali Baş Komandanı təyin edib. Sırski yeni vəzifələri açıqlayıb. APA xəbər verir ki, bu barədə general Sırski "Telegram" hesabında paylaşım edib.

"Gündəlikdə yeni vəzifələr var. Bu, ilk növbədə, cəbhənin beynəlxalq tərəfdaşlardan gələn ən son silahlara olan tələbatını nəzərə almaqla, bütün hərbi idarəetmə orqanlarının, birləşmələrin və hissələrin hərəkətlərinin aydın və ətraflı planlaşdırılmasıdır. Döyüş bölmələri üçün lazım olan hər şeyin ən sürətli və rəşional bölüşdürülməsi və çatdırılması hərbi logistikanın əsas vəzifəsi idi və qalır. Cəbhənin bütün ehtiyaclarını istisnasız bilmək və onun hər bir bölgəsində vəziyyətdən xəbərdar olmaq bütün səviyyələrdə qərargahların vəzifəsidir. İdeyaların və planların inkişafı və uğurla həyata keçirilməsi üçün həlledici amil hərbi idarənin şəxsi heyətinin ixtisaslı olmasıdır.

Hərbiçilərin həyatı və sağlamlığı həmişə Ukrayna ordusunun əsas dəyəri olub və belədir. Buna görə də döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi ilə bölmələrin bərpası və şəxsi heyətin hazırlığının intensivləşdirilməsi arasında tarazlığın qorunması həmişəkindən daha aktual olacaq qalır.

Yeni texniki həllərin tətbiqi və uğurlu təcübənin genişləndirilməsi, məsələn, pilotsuz uçuş sistemlərin, müasir radioelektron müharibə vasitələrinin tətbiqi azadlıq müharibəmizdə qələbənin qurulmasının gələcək vektorlarından biridir.

Yalnız döyüş vasitələrinin və üsullarının dəyişməsi və daim təkmilləşdirilməsi bu yolda uğur qazanmağa imkan verəcəkdir. Amma təbii ki, etibarlı arxa cəbhə müharibədə ümumi uğurun əsas komponentlərindən biridir", - baş komandan bildirib.

Siyasi ekspertlər bu qərarı kifayət qədər ciddi hesab edirlər. Hətta bunu təəccüblə qarşılayanlar da az deyil. Buna səbəb də Zaluynin kifayət qədər ciddi fiqur olmasıdır.

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı alim Fikrət Yusifov Ukraynanın Gürcüstanın yolunu getdiyini düşünür: "Mən dəfələrlə bu barədə yazmışam. Bizim bir çoxumuz Ukrayna ilə bağlı məsələlərin köklərini dərinləndirə bilmirik. Bu isə ondan irəli gəlir ki, biz Qərbin demokratiya, insan haqları kimi dəyərlərə gerçəkədən sədaqətli olduğuna inanırıq. Dəfələrlə demişəm, bir daha təkrar edirəm - dünyada siyasət və geosiyasət yoxdur! Siyasət və geosiyasət adlanan bu oyunların arxasında biznes - iqtisadi maraqlar dayanır. Bu maraqlar ortada ol-

duqca Qərb də Ukrayna, Ermənistan, Gürcüstan və bu kimi digər ölkələrdən o maraqları reallaşdırmaq aləti kimi istifadə edəcəkdir.

Gələn ardıcılıqla baxaq. Öncə Gürcüstanda nələr baş verdi? Mixail Saakaşvili hakimiyyətə Qərb gətirdi. O, iki müddət Gürcüsta-

ise Qərb üçün sadəcə qəpik-quruş qədər xərçdir. Bu gün Qərbdə 30 trilyon dollara qədər sərbəst vəsait dolur. Onun bir neçə yüz milyard dollarını Ukraynaya "yardım" kimi istifadə etmək heç problem deyil. Əvəzinə Qərb yaxın gələcəkdə dünyanın yenidən bölgü-

uzun zaman sürən fikir ayrılıqlarının nəticəsi olduğunu düşünür: "Çox güman ki, istefaya qədər onunla yaranmış situasiya ilə bağlı uzun müddət müzakirələr aparılıb. Görünür ki, nəticə müsbət olmadığından belə bir qərar verilməsi məcburiyyətində qalıblar. Ukrayna mətbuatının bir hissəsi

nunu qəbul edilsin, ya da deputatlar gəlib döyüşsünlər. Bu məsələdə Zaluyni haqlı hesab edirəm. Çünki müharibə gedən ölkənin səfərbərliklə bağlı qanunu hələ də qəbul edilməyib. Elə fikir formalaşırdılar ki, komandan ancaq döyüşməlidir. Belə anlayış yoxdur. Komandan

gərginlik əslində ötən ilin yayından başladı. O zaman bütün Qərb mediası, elə Zelenskinin özü də əks-hücum əməliyyatları edəcəklərini bəyan etdilər. Sözdə bunu demək çox asandır. Bunu sahədə həyata keçirəcək şəxs Zaluyni idi. Ancaq əməliyyatlar başlamazdan əvvəl yazırdı ki, aviasiyasız əks-hücum mümkün deyil, heç bir nəticə verməyəcək, vermədi də. Məsələyə fərqli yöndən də yanaşmaq olar. Zaluyni ilə Zelenski arasında orduda problemlərə gətirib çıxara bilərdi. Ona görə bu

Zaluyni getdi - yeni baş komandan hədəfləri açıqladı

Fikrət Yusifov: "Ukrayna Gürcüstanın yolunu gedir"

na rəhbərlik edib, əski sovetlər məkanının "vor zakon" ixrac edən bir ölkəsindən Qərbin də istədiyi demokratik dəyərlərlə yaşamağa başlayan bir ölkə yaratdı. Saakaşvili ölkəsinin demokratiyaya doğru 100 illik yolunu ən azından 10 dəfə qısaltmışdı. O bunu gerçəkədən bacardı. Qərb də ilk vaxtlar buna bəh-bəh deyib əl çaldı. Bəs sonra nə baş verdi? Bunu hamı bilir. Gürcüstanda hakimiyyətə Rusiyanın yaxın adamı Bdzina İvanəşvili sahibləndi və o, ilk firsətdə Saakaşvilini həbsxanaya atdırdı. Bu gün Saakaşvili Gürcüstan türməsinə can verir, Qərb isə Saakaşvilini artıq çoxdan dəfn edib. Bu gün Qərb Gürcüstanda baş vermiş demokratiya oyunlarını eynilə Ermənistanda oynayır.

Qərb eyni oyunu, bir başqa formada Zelenski ilə oynayıb. Çox təəssüf edirəm ki, bütün bu baş verənləri bizdə olan əksər siyasi şərhçilər real dəyərləndirə bilmirlər. Hamı demokratiya uğrunda mübariz olub, Ukraynanın bu müharibədə qalib gələcəyini israr edir. Mən də çox istərdim ki, Ukrayna bu müharibədə qalib gəlsin, ancaq Ukrayna bu müharibəni artıq çoxdan udub. Qərb Gürcüstanı öz maraqlarına necə qurban verdisə, bu gün də eyni qaydada Ukraynanı qurban verir. Ukraynaya edilən bütün yardımlar

sündə böyük paylara sahiblənməyi hədəfləyir. Bax, Qərbin Ukrayna üzərindən bu gün yürütdüyü "geosiyasetin" əsl mahiyyəti budur. Qarşıda dünyanın iqtisadi və siyasi xəritəsinin yenidən çəkilməsi kimi ciddi proseslər dayanır. Qərb öz oyunlarını bunun üzərindən qurur.

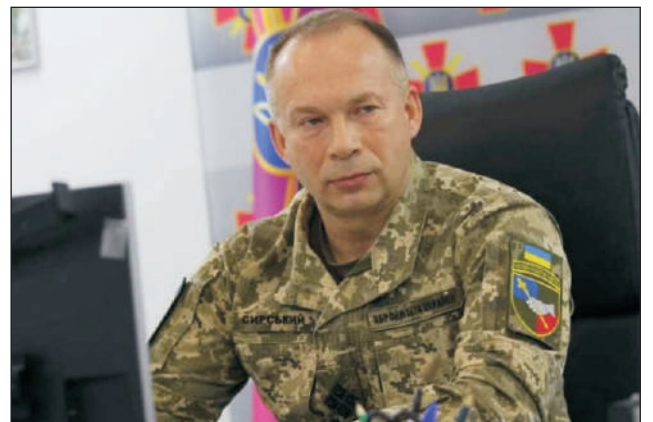
Avropa Parlamentinin Rusiyada bu ilin mart ayında keçiriləcək prezident seçkisinə münasibəti bütün bu dediklərimizi açıq şəkildə təsdiq edir. Bu bir daha Qərbin Ukrayna üzərindən hansı oyunlar oynadığını aydın sübutdur. Qərbi Gürcüstan, Ukrayna və Ermənistan kimi ölkələrdə demokratiyanın, insan azadlığının olub-olmaması heç vaxt düşündürməyib. Qərb bütün bu "alətlərlə" öz strateji hədəflərinə doğru irəliləyir.

Qərbin Azərbaycana qarşı aqressiyası isə Azərbaycan hökumətinin bu oyunlara getməməsindən qaynaqlanır. Onlar Azərbaycanın bu oyunlara getməməsini, sadəcə, həzm edə bilmirlər. Çox təəssüf edirəm ki, bütün bu oyunları bizdəki analitiklərin bir çoxu başa düşür. Qərbin Ukraynaya silah verməsi Ukraynanın bu müharibədə qələbəsinin təmin edə bilməz. Ən azından ona görə ki, Qərb Rusiyanın bu müharibədə udulmasını istəmir".

AMİP sədrinin beynəlxalq əlaqələr üzrə müavini Elşən Mustafayev Zaluyninin istefaya göndərilməsinin

bu istefanın səbəblərini Zaluyninin 2024-cü il üçün hərbi əməliyyat planını hazırlamaqda, ümumi səfərbərliyin edilməsinin onun işi olmadığını, siyasətçilərin işi olduğunu deməsində və bu kimi başqa fikir ayrılıqlarında olduğunu göstərir. Başqa tərəf isə Zaluyninin artıq siyasi fiqura çevrildiyini və dövlət başçısı iddialarının yarandığını səbəb kimi göstərir. Əslində bu versiya da havadan yaranmayıb. Ukraynanın ən böyük dəstəkçilərindən biri Böyük Britaniyadır. Son 1 ildə Britaniya rəsmilərinin, hərbiçilərinin, xüsusi xidmət orqanları rəhbərlərinin Prezident Administrasiyasının başı üzərindən birbaşa Zaluyni ilə görüşmələri faktları var. Bu da rəsmi Londonun növbəti dövr üçün kimi prezident görməsi anlamına gələ bilər. Ümumiyyətlə, bu məsələdə Almaniya da Kiyev meri Klitko ilə yaxından təmasdadır. Hesab edirəm ki, bu istefanı ordu nun içində müsbət qarşılayanlar da olacaq. Amma onların bu hadisəyə hansı şəkildə reaksiya verəcəyini indidən demək olmaz. Zaluyni kifayət qədər millətçi olduğundan yəqin ki, bu istefa səbəbindən ordu içində hansısa parçalanma yaranmasına imkan verməməyə çalışacaq, əlindən gələn qədər Rusiyaya qarşı müqavimətin artmasında və güclənməsində dəstəyini göstərəcək. Çünki istənilən halda onun ölkədə nüfuzu hələ də yüksəkdir və bu nüfuzun ona gələcəkdə hələ çox lazım olacağını yaxşı bilir".

Hərbi ekspert Səxavət Məmməd əslində Zaluyni ilə yolların yaddan ayrıldığını qeyd etdi: "Valeri Zaluyni danışmağa, problemləri, çatışmazlıqları dilə gətirməyə başlamışdı. Bunu bir çoxları Zaluyninin siyasətə qarışması kimi şərh edirdi. Məsələ ondadır ki, Zaluyni realıqları dilə gətirirdi. O, Ali Rəydarı bildirdi ki, ya səfərbərlik qa-

əgər öndə döyüşənləri dəyişməyə əsgər tapmırsa, lazımı qədər silah, sursat, texnika ilə təmin edilmərsə, necə döyüşəcək? Belə olan halda təbii ki, danışmağa başlayacaq. Nəzərə almaq lazımdır ki, Zaluyninin orduda çox ciddi aforiteti var idi. Zelenski bundan da çəkinirdi. Zaluyninin danışması əslində Qərb dairələrini də narahat edirdi. Çünki silah da tələb edirdi. Qərb isə lazımı qədər silah vermirdi. Biz artıq bir ildən çoxdur ki, "F-16" veriləcəyini eşidirik, ancaq hələ də bu barədə irəliləyiş yoxdur. Zelenski ilə Zaluyni arasında

qərarın alındığı doğru görünür. Hesab edirəm ki, bu baxımdan Ukrayna adına bu qərar doğrudur. Ancaq bu, problemləri həll etməyəcək. Sırskin Quru Qoşunları komandanı idi. O, müharibənin ilk dövrləri Kiyevin müdafiəsini təşkil etmişdi. Uğurlu əməliyyatlar həyata keçirmişdi. Sırskinin də orduda aforiteti var. Ancaq müharibənin gedişinə təsir etmək üçün Sırskin azdır, əsgər, silah, texnika və aviasiya lazımdır. Bunlar olmadan nəticə gözləmək ağılsızlıqdır".

□ **Cavanşir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Erməni Fransada nazir təyin olunub

Fransanın mənzil-tikinti naziri postuna Giyom Kasbaryan təyin olunub.

APA xəbər verir ki, bu barədə erməni telegram kanalları məlumat yayıb.

Xatırladaq ki, erməni mənşəli Giyom Kasbaryan bundan əvvəl Fransa parlamentinin deputatı olub.

2023

-cü ildə qeydiyyat orqanlarında 54.165 nikah dövlət qeydiyyatına alınıb. Bu barədə Ədliyyə Nazirliyindən məlumat verilib. Eyni zamanda bildirilib ki, 2023-cü ildə qeydiyyat orqanlarında Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan 1.133 qadının və 1.070 kişinin əcnəbi ilə nikahı dövlət qeydiyyatına alınıb.

Rəsmi məlumata görə, Azərbaycan vətəndaşlarının Rusiya Federasiyası, Türkiyə, Gürcüstan və Ukrayna vətəndaşları ilə nikahının qeydə alınması üstünlük təşkil edib. Xarici ilə həyat quranlar və evlənənlər hansı üstünlüklər qazanırlar? Azərbaycanda nikah qanunları xarici ölkələrdən niyə geridə qalır?

Qeyd edək ki, son illərdə azərbaycanlıların əcnəbi ilə ailə həyatı qurması ilə bağlı statistikada artım olsa da, bu cür nikahların pozulmasında da xeyli artım müşahidə olunur. Ədliyyə Nazirliyinin açıqladığı sonuncu statistikada da qeyd edilir ki, 2019-cu ildə əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərlə bağlanmış 187 nikahın pozulması halı qeydə alınıb. 2018-ci ildə belə boşanmaların sayı 149, 2017-ci ildə 195 olub. 2019-cu ildən sonra əcnəbilərlə bağlanmış nikahların pozulması statistikasını yenilənməyib. Evlənənlərlə boşananların sayını müqayisə etdikdə isə belli olur ki, ailə quranların təxminən dördüdə biri - 25 faizə qədər boşanır.

Əcnəbilərlə evliliyin artması məsələsinə gəldikdə, ekspertlərin fikrincə, əcnəbilərlə evlənmək insanların evliliklə bağlı məlumatlarının az olmasından irəli gəlir. Bu da əsasən iqtisadi məsələlərlə bağlıdır. Məsələn, gənc qızlar elə düşünür ki, əcnəbilərlə ailə qurandan sonra sərbəst olacaqlar. Bir sıra gənc xanımlar düşünür ki, əgər əcnəbi kişi ilə ailə həyatı qurarsa, demək, onun sərbəstliyi ola-

caq və istədiyi kimi yaşayacaq. Çünki son vaxtlar Azərbaycan ailələrində ər-arvad arasındakı münasibətlər, psixi zorakılıqlar, münacişələr və boşanma halları artıb. Həmçinin qadınların ünsiyyət qurmasına da müəyyən qadağalar qoyulur. Xüsusən gənc xanımlar fikirləşir ki, xarici vətəndaşla ailə həyatı qursa, problemlərlə üzləşməyəcək. Bu cür yanaşma həm də azərbaycanlı kişilərdə var. Azərbaycan qadınları daha çox İran və Türkiyə vətəndaşı ilə ailə həyatı qurur.

Sosioloq Üzeyir Şəfiyev mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı: "Azərbaycan cəmiyyəti ənənəvi cəmiyyət olub. Buna görə də cəmiyyət buradakı normalar, qaydalar, ənənələr əsasında öz-özünü tənzimləyir.

Şübhəsiz ki, ənənəvi cəmiyyətdə normalar, ənənələr sərt qaydalarla olur, eyni zamanda ictimai, sosial nəzarətlə tənzimlənir, burada böyük ictimai qınacaq olur və insanların davranışını bu ictimai qınayaqlar müəyyən edir, onların həyat tərzlərinə təsir edir.

Uzun müddət Azərbaycanda oturmuş bir stereotip yanaşma var idi ki, Azərbaycan qadını əcnəbi ilə ailə həyatı qurmaz və bu hətta kişilərə də şamil olunurdu. Məsələn, sovet dövründə oğlanlar əsgər gedəndə valideynləri onlara bərk-bərk tapşırıq verirdilər ki, "dinimizdən olmayan rus qadınla ailə qurmaq olmaz, çünki bizim öz dinimiz, mənəvi dəyərlərimiz var" və sairə.

Lakin müstəqillik əldə et-

Xaricə ərə gedən və əcnəbi arvad alan azərbaycanlılar...

Üzeyir Şəfiyev: "Əcnəbilərlə ailə münasibətlərinin əksəriyyəti boşanmalarla nəticələnir"

lük Vətən müharibəsi zamanı Amerikada yaşayan bir azərbaycanlı qadın öz ingilis həyat yoldaşı ilə birlikdə Azərbaycanın haqqı səsinə hayqırırdı. Yeni həmvətənimiz əcnəbi həyat yoldaşını Azərbaycan həqiqətlərinə inandırır, onu Azərbaycanın səsinə çevirə bilmişdi. Yeni bu məsələnin müsbət tərəfi də var. Lakin qeyd etdiyim kimi, çalışmaq lazımdır ki, azərbaycanlılar öz həmvətənləri ilə ailə qursun. Əcnəbi ilə ailə qurmaq həm də demoqrafik, milli genofondumuz, milli kimliyimiz üçün gələcəkdə problem yarada bilər".

"Azərbaycanda nikah qanunları xarici ölkələrdən niyə geridə qalır" sualımıza isə ekspert bu cür cavab verdi: "Xeyr bizim nikah haqqında qanun bütövlükdə beynəlxalq konvensiyalara tam uyğundur. Yeni Azərbaycan beynəlxalq konvensiyalara qoşulub, bu zaman öhdəlik götürüb və bu öhdəliklərə uyğun olaraq öz qanunlarını tərtib edib. Bu baxımdan qeyd edə bilərəm ki, Azərbaycanda nikah qanunları heç də digər ölkələrdən geri qalmır, beynəlxalq konvensiyalara uyğundur".

□ **Xalidə GƏRAY**
"Yeni Müsavat"

dikdən sonra Azərbaycan qlobal dünyaya açıldı, qapalı cəmiyyətdən açıq cəmiyyətə keçid etdi. Bununla həm də mənəvi sərhədlər də açıldı. İnsanlar həm öz, həm də xaricdəki həyat tərzlərinə baxdı, fərqləndirdi. Bir tərəfdən müxtəlif seriallar, filmlər də öz təsirini göstərdi. Ona görə də stereotiplər yavaş-yavaş ərimeyə başladı.

Əvvəllər azərbaycanlı qızın nişanı qayıdanda onun ailə qurması çətin məsələ olurdu. Və yaxud boşanmış, uğursuz münasibəti olmuş qızların ailə qurması ilə bağlı cəmiyyətdə qərribə bir stereotip var idi. Bu stereotiplərdən

çıxış yolu kimi Azərbaycan qadınları, qızları şərti irəli sürməyən əcnəbiləri seçməli oldular. Əcnəbi kişi üçün fərqi yoxdur, evləndiyi qadının nişanı qayıtarılıb və yaxud boşanıb. Bu baxımdan qızların əcnəbi ilə ailə həyatı qurması ilə bağlı statistikada artım başladı.

Doğrudur, nikah məsələsi insanların öz şəxsi işidir. Lakin mən hesab edirəm ki, biz milli-mənəvi, ailə dəyərlərimizə bağlı olmalıyıq. Milli kimliyimizin qorunub saxlanması milli dəyərlərin mühüm əhəmiyyəti var. Bu baxımdan əcnəbilərlə ailə həyatı qurmaqdan çəkinmə-

yə çalışmalıyıq. Çünki statistikaya baxanda görürük ki, əcnəbilərlə ailə münasibətlərinin mütləq əksəriyyəti boşanma ilə nəticələnir. Bu da o deməkdir ki, xarakterlər, həyat təzi, mental xüsusiyyətlərdə fərqlər ortaya çıxır. Həm də əcnəbilərin ailə itirmək kimi bir narahatlığı olmur, çox rahat şəkildə boşanırlar. Bütün bunları nəzərə alaraq tövsiyə edərdim ki, Azərbaycan cəmiyyətində milli dəyərləri, milli kimliyi qoruyub saxlamaq üçün öz vətəndaşlarımızla ailə həyatı qursunlar.

Amma bir məsələni də qeyd etmək istədim, 44 gün-

Bakıda sürüşmə sahəsində yeni çatlar yaranıb

Suraxanı rayonu Yeni Güneşli qəsəbəsi V massivi, Bina 13M binasının ön və sağ tərəfində sürüşmə hadisəsinin baş verdiyi və sürüşmənin hər gün daha da aktivləşməsinə dair həmin ünvanda yaşayan sakinlər tərəfindən redaksiyamıza müraciət daxil olub.

Sakinlər APA-ya bildirib ki, ətrafda çoxlu sayda böyük çökəkliklər və qırılmalar baş verib, bununla bağlı aidiyyəti qurumlara müraciət etdikləri ni vurğulayıblar.

Geoloji Kəşfiyyat Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Əli Əliyev məsələ ilə bağlı APA-nın sorğusuna cavab olaraq bildirib ki, son günlər Yeni Güneşli qəsəbəsi, Samir Cəfərov küçəsi 13 M ünvanda yerləşən çoxmərtəbəli binanın yerləşdiyi ərazidə müşahidə olunan mühəndis-geoloji vəziyyətlə əlaqədar vətəndaş müraciətlərinə (4 fərdi müraciət)

əsasən, agentliyin mütəxəssisləri tərəfindən həmin ərazilərə baxış keçirilib, yaranmış vəziyyət qiymətləndirilib.

O qeyd edib ki, hazırda binanın yerləşdiyi ərazidə

yer səthində müxtəlif istiqamətli dislokasiya elementləri müşahidə olunmaqdadır: "Geoloji kəsilişin üst hissəsində çökmə prosesləri və çat zonaları qeydə alınır. Relyefdə yaranan dəyişmə-

lər süni şəkildə doldurulsa da, proseslərin dinamikasında artım müşahidə olunur. Ərazidə instrumental tədqiqatların və müvafiq bərkitmə işlərinin aparılması zəruridir".

Paytaxtda 18, bölgələrdə 23 dərəcə isti olacaq

Fevralın 10-na gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən APA-ya verilən xəbərə görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Gecə və səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Cənub-qərb küləyi səhər şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu gecə 6-11° isti, gündüz 13-18° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 760 mm civə sütunundan 764 mm civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət gecə 65-75%, gündüz 45-55% olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Aralıq duman olacaq. Mülayim qərb küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 5-10° isti, gündüz 18-23° isti, dağlarda gecə 1-6° isti, gündüz 7-12° isti, bəzi yerlərdə 16° isti olacaq.

MUSAVAT

Son səhifə

N 26 (8399) 10 fevral 2024

Kakaonun qiyməti rekord vurdu

Kakao dənələrinin qiyməti bir ton üçün 5,6 min dolları ötməkdə yeni tarixi rekorda imza atıb. Bunu Londonun "ICE Futures" birjasında ticarət məlumatları sübut edir. Mart ayı kakao fyuçerslərinin dəyəri bir ton üçün 5 625 dollara yüksəlib ki, bu da əvvəlki günün bağlanmış qiymətindən 3,97% çoxdur.

Yeni rekord əvvəlcədən cəmi bir həftə sonra qeydə alınıb. Hələ fevralın ikisində birjada kakao dənələrinin qiyməti 1977-ci ildən bəri ilk dəfə bir ton üçün beş min dolları ötüb. Bildirilib ki, qiymət artımının səbəbi kakao dənələrinin global çatışmazlığıdır. Beynəlxalq Kakao Təşkilatının (ICCO) analitiklərinin fikrincə, 2024-cü ildə vəziyyət yaxşılaşmayacaq.

Bu fonda şokoladın qiymətinin qalxacağı gözlənilir. Mütəxəssislər xəbərdarlıq edirlər ki, əlavəsiz şokolad xüsusilə baha olacaq.

Ötən yay Fransada beş mindən çox insan istidən ölüb

Fransada 2023-cü ildə isti hava beş mindən çox insanın ölümünə səbəb olub ki, onların da əksəriyyəti yaşlılardır. Bu məlumatı Fransa Milli Səhiyyə Agentliyi təqdim edib. "Bütün yay monitorinqi dövrü ərzində (iyulun 1-dən sentyabrın 15-dək) istilikdən ölənlərin sayı beş minə ötdü ki, bu da ümumi ölüm hallarının 3%-dən çoxunu təşkil edir", - hesabatda deyilir.

Həmçinin bildirilib ki, ölümlərdən 11-i "istehsal zamanı baş verən hadisələr" nəticəsində (yansı tikinti sahələrində) baş verib.

Rusiyada kişi sərçələrdən polisa şikayət edib

Rusiyada Serpuxov şəhərinin sakini Murmansk hava limanında sərçələrin hücumuna məruz qaldıqdan sonra, vəziyyətə görə kimin günahkar olduğunu müəyyən edə bilmədiyi üçün polis bölməsində quslara qarşı şikayət ərizəsi yazıb. Qeyd olunub ki, Murmansk gölən şəxs hava limanının içərisindəki kafeyə gedib. Orada quslar onun yeməyini əlindən almağa çalışıblar və yeməyini məhv ediblər. Müəssisəyə gölən qonaq işçilərə kafedə sərçələrin olmasından şikayətlənib, lakin ona sərçələrin "yerli uşaqlar" olduğunu və heç kimin onları qovmayacağını bildiriblər.

Nəticədə Moskva vilayətinin sakini ərizə yazmaq üçün hüquq-mühafizə orqanlarının mərkəzlərinə müraciət edib.

İsveçli ona hücum edən ayını şaqqaladı

İsveçdə 42 yaşlı Per Sundström ona hücum edən ayını öldürüb və ailəsi ilə birlikdə altı aydır onun əti ilə qidalanırlar.

Heyvan 2023-cü ilin avqustunda İsveçin Yusal şəhəri yaxınlığında ona hücum edib. Vəhşi heyvan onun üzünə xəsarət yetirib, kişi artıq həyatla vidalaşmağa hazırlaşarkən 14 yaşlı oğlu Evert onun köməyinə çatıb.

İsveç sakini və yeniyetmə oğlu ayının öhdəsindən gələ biliblər və Per vəhşi heyvana ölümcül zərbə endirib. Daha sonra onlar heyvanı parçalayıb, ətinə isə dondurublar.

"Biz onun ətindən tako üçün içlik hazırlayırıq. Ət tünd, kobud liflidir və onu bişirmək üçün çoxlu ədviyyat tələb olunur. Üzüm-dən dişləyən ayının əti ilə tako doldurmaq, mənim üçün ən yüksək intiqam idi", - deyərək ailə başçısı jurnalistlərlə söhbəti zamanı bildirib.

Per Sundström hələ də üzündəki ciddi zədədən əziyyət çəkir, belə ki, mübarizə zamanı heyvan onun burnuna və yanağına ciddi xəsarət yetirib. Bu səbəbdən Per bir neçə əməliyyat keçirib.

Fransada əhəlinin 50 faizə yaxınının şəxsi məlumatları oğurlanıb

Naməlum hakerlər 33 milyondan çox fransızın şəxsi məlumatlarını oğurlayıblar. Məlumatlara görə, cinayətkarlar tibb işçilərinin login və şifrələrindən istifadə edərək məlumat əldə edə biliblər. Vətəndaşlıq vəziyyəti, doğum tarixi və sığorta haqqında məlumatlar naməlum şəxslərin əlinə keçib. İnformasiya təhlükəsizliyi üzrə ixtisaslaşan hüquqşünas Jan Padova qeyd edib ki, ilk dəfədir ki, ölkəsi bu miqyasda hücumla qarşılaşıb. Ekspertlərin fikrincə, oğurlanmış məlumatlar fırıldaqçılar tərəfindən zərərçəkənləri aldatmaq üçün istifadə edilə bilər.

Gözləri olmayan qız doğuldu

ABŞ-da PRR-12 nadir genetik xəstəliyi olan bir qız gözləri və optik siniri olmadan doğulub. Missuri ştatının Poplar Bluff şəhərindən olan ana Teylor Ays uzun müddət hamilə qalmağa çalışıb. Bir il sonra nəhayət, ana olacağını öyrənib. Hamiləlik dövründə Teylor lazımı müayinələrə keçib və həkimlər uşağının tamamilə sağlam olduğunu iddia ediblər. Tezliklə üç kiloqram ağırlığında Renli adlı qız dünyaya gəlib.

Teylorun sözlərinə görə, körpənin ağladığını eşidəndə sevincdən kədərlənib. Ancaq qızının gözlərini açmadığını görə valideynlərin sevinci narahatlığa çevrilib. Teylor bildirib ki, pediatr körpəni müayinə edərkən qəfil dayanıb, sonra "Qızınızın gözü yoxdur" deyərək təəccüblənib.

Şoka düşən valideynlər dərhal Renli müayinə etmək üçün başqa xəstəxanaya aparıblar. Həkimlər belə qənaətə gəliblər ki, uşaq gözləri və görmə siniri olmadan doğulub. Onun orqanizmi stress hormonu kortizol istehsal etmir.

Həkimlər anomaliyanın səbəbini müəyyən edə bilməyiblər və buna görə də təcrübəli genetik Neyt Sensene müraciət ediblər. O, qızın PRR-12 adlı genetik xəstəliklə doğulduğunu söyləyib. Sensen deyir: "Bu, dünyada otuzdan az adamda görünən, inanılmaz dərəcədə nadir bir vəziyyətdir".

Renli xəstəliyinin övladlarına miras qalma ehtimalı 50 faizdir. O, qızın inkişafındakı anomaliyanın təsadüfən baş verdiyini və bunun valideynlərin günahı olmadığını da bildirib. Anası və atasının dediyinə görə, bütün çətinliklərə baxmayaraq, Renlinin valideynləri olduqlarına sevinirlər. Qızın xoşbəxt böyüməsi üçün hər şeyi etməyə hazırdırlar.

"Günün sonunda mənə elə gəlir ki, biz ona bu yolda kömək etmək üçün seçilmişik. Biz də ondan nəse öyrənəcəyik", - atası etiraf edib.

Bunları bilirsinizmi?

- * Ay işığının bizə çatması 1,3 saniyə çəkir.
- * Buqələmunların dili bədənlərindən iki qat uzundur.
- * Liftdə ayna qoyulmasının əsas səbəbi qapılar açılarkən kabinənin yerində olduğunu görməkdir.
- * Fillərin rəngi əslində boz deyil qızılı-torpaq rəngidir. Boz görünmələrinin səbəbi palçıqlı suların üzərlərində qurumasıdır.
- * Qiymətli daşların çoxu bir neçə elementin birləşməsindən meydana gəlir, yalnız brilyant tamamilə karbondan əmələ gəlir.
- * Albert Eynşteyn 9 yaşından sonra tam danışmağa başlayıb. Buna görə də ailəsi onun aqlı cəhətdən qüsurlu olduğunu düşünüb.
- * "Santa Klaus"un paltarları əslində yaşıl rəngdədir. Ancaq bir kola markası onu qırmızı-ağ olaraq dünyaya tanıdıb.
- * Qütb ayları isti və nəmli mühitdə qaldıqları zaman kürklərinin rəngi yaşıla çevrilir.
- * Alma, soğan və kartofun dadı eynidir. Yalnızca qoxuları fərqlidir. Əslində hamısı şirindir.
- * Göytürklər turşuyan çatdığı turşuluğunu azaltmaq üçün üzərinə su töküblər. Beləliklə, özləri də bilmədən ayrı-ayrı kəşf ediblər.

ABŞ hakerlər barədə məlumata görə 10 milyon ödəyəcək

ABŞ hakimiyyəti kompüter viruslarından kiberhücumlar üçün istifadə edən "Hive" haker qrupunun əsas şəxslərini müəyyən etməyə kömək edəcək məlumat üçün 10 milyon dollar ödəməyə hazırdır. Bu barədə Dövlət Departamentinin mətbuat xidmətinin yaydığı məlumatda deyilir.

Sənəddə qeyd olunub ki, Birləşmiş Ştatlar "Hive" transmilli cinayətkar qruplaşmasında əsas lider rolunu oynayan hər hansı şəxs və ya şəxslərin kimliyini, yaxud da yerini müəyyən edən məlumat üçün 10 milyon dollara qədər mükafat təklif edir. Həmçinin Dövlət Departamenti "Hive" proqram təminatından istifadə edərək kiberhücumda iştirak etdiyinə görə "istənilən ölkədəki istənilən şəxsin" həbsinə səbəb olacaq məlumat üçün 5 milyon dollara qədər pul ödəməyə hazırdır.

Qurumun məlumatına görə, 80-dən çox ölkədə, o cümlədən ABŞ-da insanlar "Hive ransomware" viruslarından istifadə edilməklə hücumla məruz qalıblar.

Astrofiziklər konfetə bənzəyən planetlər kəşf ediblər

Mərkəzi Lankaşir Universitetinin (UCLan) britaniyalı astrofizikləri müəyyən ediblər ki, ekzoplanetlər (Günəş sistemindən kənarda olan planetlər) formalaşmanın ilkin mərhələsində dairəvi deyil, draje konfeti xatırladan yastı formada olur.

Alimlərin qənaətləri gənc ulduzların ətrafındakı sıx qaz disklərində planetlərin əmələ gəlməsi proseslərinin kompüter modelləşdirilməsinə əsaslanır. "Biz uzun müddətdir ki, planetlərin əmələ gəlməsini öyrənirik, lakin indiyədək planetlərin simulyasiyalarda necə formalaşdığını yoxlamaq ağılımıza gəlməmişdi. Biz həmişə onların sferik formada olduğunu güman edirdik", - elmi qrupun üzvü, astrofizik Dimitris Stamatellos bildirib.

Astrofiziklər bu kəşfi Yupiter kimi qaz nəhənglərinin əmələ gəlmə proseslərini öyrənərkən ediblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 1.500